

Bilaga 6 – del 1

Kyrkorådets förslag till plan

§ 11

Lokalförsörjningsplan för Lunds pastorat 2019 – 2028

Dnr 2.6. P-2022-111

Föreligger skrivelse från kansliet 2023-01-23 vari sammanfattas innehållet i föreliggande förslag till Lokalförsörjningsplan för Lunds pastorat 2019–2028; planen redogör för pastoratets samlade bestånd av fastigheter och inhyrda lokaler samt redovisar verksamheternas nuvarande och framtida lokalbehov gällande mark och byggnader. Kyrkobyggnadernas särställning beaktas på grund av deras unika betydelse för församlingarnas möjlighet att utföra den grundläggande uppgiften, samtidigt som de är viktiga identitetsbärare för Svenska kyrkan som organisation. I skrivelsen framgår vidare att prognosen för kyrkoavgiften visar på en svag utveckling de kommande åren, bland annat då antalet kyrkotillhöriga i Lunds pastorat förväntas minska. För att möta framtida ekonomiska ramar behöver prioriteringar göras för att säkerställa att de mål som kyrkofullmäktige ställer på arbetet med lokalförsörjning uppfylls. Då pastoratets totala ekonomiska balans behöver beaktas kommer lokalförsörjningsplanen justeras om förutsättningarna förändras. För begravningsverksamheten ser både ekonomiska förutsättningar samt behov av mark och byggnader annorlunda ut jämfört med församlingsverksamheten. Antal begravingar förväntas öka något under de kommande tio åren. Det gäller framför allt de begravingar som kräver särskilda gravplatser. Utvecklingen avseende efterfrågan på olika gravskick leder till behov av utökning av kyrkogårdsmark, framför allt tidigare orörd begravningsmark som lämpar sig för jordbegravingar. En ökad befolkningsmängd medför även det ett ökat behov av begravningsmark, särskilt i de expanderande områdena av Lund. Utökning av kyrkogårdsmark medför framtida behov av nya ekonomibyggnader. I kansliets skrivelse finns en närmare redogörelse av de bestämmelser som styr lokalförsörjningsplanens innehåll.

Fastighetsutskottet remitterade 2022-04-06 Lokalförsörjningsplanen till församlingsråden, samarbetskyrkan EFS och kyrkogårdsutskottet för yttrande. Remissinstanserna uppmanades också att inkomma med ytterligare kostnadseffektiviseringar som en del i att förstärka

§ 11 forts.

åtgärdsplanen. Sammanfattningsvis framkommer i remissvaren att Lokalförsörjningsplanen är en bra sammanställning som ger en tydlig bild över pastoratets byggnader och kyrkogårdar.

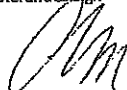
Generellt delas även synpunkten från fastighetsutskottet om att åtgärdsförslaget inte går att balansera genom att bygga upp en underhållsskuld. Det framgår också att det i dagsläget inte känns bra att avyttra kärnverksamheten, detta då pastoratet under lång tid uppvisat plusresultat. Föreslås att de externa intäkterna ökas genom uthyrning av tomma lokaler.

Efter ytterligare handläggning i fastighetsutskottet under hösten 2022 föreslog utskottet kyrkorådet besluta om en inriktning i den fortsatta beredningen, där åtgärdsförslagen behöver motsvara en minskad helårseffekt på 2 mkr. Kyrkorådet konstaterade vid sammanträde 2022-10-03 § 120 att kyrkofullmäktige behöver anta Lokalförsörjningsplan 2019–2028 under våren 2023. På förslag från presidiet och kansliet beslutade kyrkorådet 2022-10-26 § 132:

- a) att uppdra åt presidiet och domprosten att fortsätta arbetet med implementering och konkretisering av pastoratets verksamhetsöversyn i relation till lokalförsörjningsarbetet,
- b) att uppdra åt fastighetsutskottet att omarbeta åtgärdsplanen till en mer generell inriktning, samt
- c) att uppdra åt presidiet och domprosten att utarbeta en tidplan för arbetet i punkt b).

Arbetet under punkt a) fortgår under 2023. Resultatet av projektet ska svara på hur och var pastoratet på bästa sätt ska driva en långsiktig församlingsverksamhet med optimal lokalförsörjning inom pastoratet, där ett av målen är budget i balans 2025.

Förslaget är att fastighetsutskottet föreslår kyrkorådet hemställa att kyrkofullmäktige beslutar att anta vid dagens sammanträde redovisad Lokalförsörjningsplan för Lunds pastorat 2019-2028.

§ 11 forts.

Barnkonsekvensanalys

- ☐ Förslaget bedöms inte medföra några direkta eller indirekta konsekvenser för barn.
- ☒ Förslaget medför direkta eller indirekta konsekvenser för barn, se beslutsunderlag.

Ärendet föredras av fastighetschefen.

Framkommer att nu föreliggande förslag till lokalförsörjningsplan är omarbetat sedan planen senast behandlades i utskottet. Kapitel 8 är förändrat bl.a. genom att det inte finns förslag på åtgärder inom församlingsverksamhetens lokaler. Utskottet diskuterar utformningen av den generella inriktningen för åtgärder;

1. Öka intäkterna

- Hyra ut lokaler och parkeringsplatser vid församlingsbyggnader

2. Minska utgifterna

- Minska fastighets- och lokalbeståndet
- Vara restriktiv med investeringar
- Säga upp flera hyreskontrakt

3. Använda kyrkobyggnaderna

- Nyttja kyrkorna till så mycket verksamhet som möjligt
- Kyrkornas särställning ska beaktas i samband med lokalplaneringen för pastoratet

Uppkommer förslag om att formuleringen *Vara restriktiv med investeringar* (se under punkt 2 ovan) byts ut mot *Noggrann planering och analys av investeringar*.

Yrkande

Tjänstgörande ersättaren Lars Westerberg (S) yrkar bifall till föreliggande förslag.

§ 11 forts.

Ordföranden finner att det finns två förslag till beslut: föreliggande förslag till vilket tjänstgörande ersättaren Lars Westerberg (S) yrkat bifall och vid sammanträdet uppkommet förslag med innebörden att formuleringen i punkt 2 ändras från *Vara restriktiv med investeringar till Noggrann planering och analys av investeringar.*

Ordföranden ställer proposition på förslagen och finner efter acklamation att fastighetsutskottet beslutat om ändring av föreliggande förslag såtillvida att formuleringen av den generella inriktningen i punkt 2 ändras från *Vara restriktiv med investeringar till Noggrann planering och analys av investeringar.*

Fastighetsutskottet beslutar

att inför vidare behandling av ärendet i kyrkorådet ändra formuleringen av den generella inriktningen i punkt 2 från *Vara restriktiv med investeringar till Noggrann planering och analys av investeringar.*

Fastighetsutskottet föreslår (med beaktande av ändring enligt ovan) kyrkorådet hemställa att kyrkofullmäktige beslutar

att anta redovisad Lokalförsörjningsplan för Lunds pastorat 2019-2028.

Kyrkorådet hemställer att kyrkofullmäktige beslutar

att anta redovisad Lokalförsörjningsplan för Lunds pastorat 2019-2028.

Plats och tid

Kyrkogårdsavdelningen, Kävlingevägen 40, Lund, kl. 18.30 – 21.30

Beslutande

Monica Molin (S), ordf.
Anna Wramby Nihlgård (ÖKA), 1 vice ordf.
Kenneth Ferm (POSK), 2 vice ordf.
Niclas Blåder, domprost
Mats Leijman (POSK)
Maria Edholm (POSK)
Lars-Mikael Adrian (S), tjug ers. för Joakim Twete (S)
Ann-Margreth Olsson (S)
Anneli Andersson (BA)
John Lager (C)
Helena Charchafche (S), tjug ers. för Kerstin Wimmer (ViSK)

Ersättare

Cecilia Åkesson (POSK)
Ylva Hedin Larsson (POSK)
Klara Kursis (ÖKA)

Övriga deltagande

Elisabeth Magyarósi, kanslijurist (sekr.)
Mari-Ann Tuvesson, ekonomichef, adj.
Camilla Nilsson, fastighetschef, adj. §§ 10-11

Utses att justera

Anna Wramby Nihlgård (ÖKA)

Justeringens plats och tid

Kiliansgatan 7, Lund, 2023-03-06

Underskrifter

Ordförande

Monica Molin

Paragrafer: 9 - 17

Justerande

Anna Wramby Nihlgård

Sekreterare

Elisabeth Magyarósi

ANSLAGSBEVIS

Protokollet är justerat. Justeringen har tillkännagivits genom anslag

Organ

Lunds pastorat, kyrkorådet

Sammanträdesdatum

2023-02-28

Datum för anslags uppsättande

2023-03-07

Datum för anslags nedtagande

2023-04-05

Förvaringsplats för protokoll

Kiliansgatan 7, Lund

Underskrift

Elisabeth Magyarósi

Utskriftsbestyrkande

Till fastighetsutskottet

Lokalförsörjningsplan för Lunds pastorat 2019-2028

Ärende

Lokalförsörjningsplan för Lunds pastorat 2019–2028 redogör för pastoratets samlade bestånd av fastigheter och inhyrda lokaler. Lokalförsörjningsplanen redovisar verksamheternas nuvarande och framtida lokalbehov gällande mark och byggnader. Kyrkobyggnadernas särställning beaktas på grund av deras unika betydelse för församlingarnas möjlighet att utföra den grundläggande uppgiften, samtidigt som de är viktiga identitetsbärare för Svenska kyrkan som organisation.

Församlingsverksamheten finansieras till största del av kyrkoavgiften. Prognosen för kyrkoavgiften visar på en svag utveckling de kommande åren, bland annat då antalet kyrkotillhöriga i Lunds pastorat förväntas minska. För att möta framtida ekonomiska ramar behöver prioriteringar göras för att säkerställa att de mål som kyrkofullmäktige ställer på arbetet med lokalförsörjning uppfylls. Då pastoratets totala ekonomiska balans behöver beaktas kommer lokalförsörjningsplanen justeras om förutsättningarna förändras.

För begravningsverksamheten ser både ekonomiska förutsättningar samt behov av mark och byggnader annorlunda ut jämfört med församlingsverksamheten. Antal begravingar förväntas öka något under de kommande tio åren. Det gäller framför allt de begravingar som kräver särskilda gravplatser. Utvecklingen avseende efterfrågan på olika gravskick leder till behov av utökning av kyrkogårdsmark, framför allt tidigare orörd begravningsmark som lämpar sig för jordbegravingar. En ökad befolkningsmängd medför även det ett ökat behov av begravningsmark, särskilt i de expanderande områdena av Lund. Utökning av kyrkogårdsmark medför framtida behov av nya ekonomibyggnader.

Svenska kyrkans bestämmelser reglerar ändamål och omfattning av lokalförsörjningsplanen. Bestämmelserna tydliggör att en redogörelse för kyrkofullmäktiges mål för lokalförsörjningsplanen samt åtgärdsplan med tillhörande konsekvensanalys skall ingå. Lokalförsörjningsplanen ska relatera till församlingsinstruktionen och ska samordnas med församlingens övriga långsiktiga verksamhetsplanering. Lokalförsörjningsplanen ska beslutas av Kyrkofullmäktige och omfatta pastoratets samlade innehav av mark och byggnader där kyrkobyggnadernas särställning skall beaktas, den ska avse en planeringsperiod om minst 10 år.

Fastighetsutskottet har uppdraget att bereda lokalförsörjningsplanen till Kyrkorådet. Vid fastighetsutskottets sammanträde 2022-04-06 skickades Lokalförsörjningsplan för Lunds pastorat 2019–2028 (daterad 2022-03-25) ut för remiss till församlingsråden, samarbetskyrkan EFS och kyrkogårdsutskottet. Remissinstanserna fick del av ett missiv från fastighetsutskottet där en uppgift gavs att inkomma med förslag på ytterligare kostnads effektiviseringar som en del i att förstärka åtgärdsplanen. Flertalet remissinstanser svarade och synpunkterna bifogas denna tjänsteskrivning. Sammanfattningsvis så framkom den generella remissynpunkten att Lokalförsörjningsplan för Lunds pastorat 2019–2028 är en bra sammanställning som ger en tydlig bild över pastoratets byggnader och kyrkogårdar. Generellt delas även synpunkten från fastighetsutskottet gällande att åtgärdsförslaget inte går att balansera genom att bygga upp en underhållsskuld. Det framgår även att det i dagsläget inte känns bra att avyttra kärnverksamheten, detta då pastoratet under lång tid uppvisat plus resultat. Förslag på att öka de externa intäkterna genom uthyrning av tomma lokaler föreslås.

Fastighetsutskottet sammanträdde 2022-08-29, då summerades och kompletterades underlaget med en sammanställning av driftskostnader per fastighet vilket sammanställdes som del av kyrkorådets beslutsunderlag. Fastighetsutskottet sammanträdde 2022-09-05, och beslutade då att skicka ärendet vidare och föreslå kyrkorådet:

att besluta att ge utskottet en inriktning i den fortsatta beredningen av åtgärdsplan för Lokalförsörjningsplan för Lunds pastorat 2019–2028, där åtgärdsförslagen behöver motsvara en minskad helårseffekt på 2mkr

Kyrkorådet konstaterade vid sammanträde 2022-10-03 (§120) att kyrkofullmäktige behöver anta Lokalförsörjningsplan 2019–2028 under våren 2023. Kyrkorådet bedömer att kopplingen mellan lokalförsörjningsplanen och verksamhetsöversynen fordrar ytterligare diskussioner. Kyrkorådet beslutade att ge presidiet i uppdrag att tillsammans med kansliet återkomma till kyrkorådet med en tidsplan för fortsatt berednings- och beslutsprocess gällande åtgärdsplan. Presidiet och kansliet har efter ett strategiskt samtal mellan presidiet, ledningsgrupp, fastighetschef, ekonomichef och controller, 2022-10-11, föreslagit att åtgärdsplanen i Lokalförsörjningsplanen blir omarbetad till en mer generell inriktning. Kyrkorådet konstaterade vid sammanträde 2022-10-26 (§ 132):

- a) att uppdra åt presidiet och domprosten att fortsätta arbetet med implementering och konkretisering av pastoratets verksamhetsöversyn i relation till lokalförsörjningsarbetet,*
- b) att uppdra åt fastighetsutskottet att omarbeta åtgärdsplanen till en mer generell inriktning, samt*
- c) att uppdra åt presidiet och domprosten att utarbeta en tidplan för arbetet punkt b*

Arbetet med kopplingen mellan Lokalförsörjningsplanen och verksamhetsöversynen planeras att fortgå under 2023. Resultatet av projektet ska svara på hur och var pastoratet på bästa sätt ska driva en långsiktig församlingsverksamhet med optimal lokalförsörjning inom pastoratet, där ett av målen är budget i balans 2025.

Bilagor

April 2022

3.1a) Tjänsteskrivelse Lokalförsörjningsplan för Lunds Pastorat 2019-2028, med barnkonsekvensanalys, 2022-03-25

3.1b) Remitterad Lokalförsörjningsplan för Lunds pastorat 2019-2028, 2022-03-25 med bilagor konsekvensanalys:

- Konsekvensanalys Mikaelssalen, daterad 2022-02-11
- Risk och konsekvensbedömning av eventuell uppsägning av Församlingsgården Sankt Knut, daterad 2022-02-09
- Konsekvensanalys flytt av familjerådgivningen, daterad 2022-03-17
- Konsekvensanalys Ugglan Second Hand hyrd lokal

3.1c) Fastighetsutskottets protokoll 2022-04-06 § 16

3.1d) Missiv, remittering av lokalförsörjningsplan, 2022-04-20

Augusti 2022

3.2a) Sammanställning av remiss synpunkter i ärende om Lokalförsörjningsplan för Lunds pastorat 2019-2028, 2022-08-22

3.2b) Remissvar från Lunds domkyrkoförsamling

3.2c) Remissvar från Lunds Allhelgonaförsamling protokoll församlingsråd

3.2d) Remissvar från församlingsrådet i Lunds Östra stadsförsamling

3.2e) Remissvar från Norra Nöbbelövs församling

3.2f) Remissvar från Torns församling

3.2g) Remissvar från Helgeands församlingsråd

3.2h) Remissvar från samarbetsrådet för Samarbetskyrkan Sankt Knut

3.2i) Fastighetsutskottets protokoll 2022-08-29 § 28

September 2022

3.3a) Sammanställning av remiss synpunkter i ärende om Lokalförsörjningsplan för Lunds pastorat 2019-2028, 2022-09-12

3.3b) Barnkonsekvensanalys till Lokalförsörjningsplan för Lunds pastorat 2019-2028, 2022-09-01

3.3c) Fastighetsutskottets protokoll 2022-09-05 § 34

Oktober 2022

3.4a) Kyrkorådets protokoll 2022-10-03 § 120

3.4b) Tjänsteskrivelse, fortsatt beredning av Lokalförsörjningsplan för Lunds pastorat 2019-2028, 2022-10-24

3.4c) Kyrkorådets protokoll 2022-10-26 § 132

3.4d) Kyrkorådets protokoll 2021-11-24 § 133

Januari 2023

3.5a) Lokalförsörjningsplan för Lunds Pastorat 2019-2028

(enligt förslag från fastighetsutskottet 2023-01-30)

3.5b) Barnkonsekvensanalys till Lokalförsörjningsplan för Lunds pastorat 2019-2028, 2023-01-15

Förslag till beslut

Fastighetsutskottet föreslår kyrkorådet hemställa att kyrkofullmäktige beslutar:

att anta redovisad Lokalförsörjningsplan för Lunds pastorat 2019-2028

Barnkonsekvensanalys

- ☐ Förslaget bedöms inte medföra några direkta eller indirekta konsekvenser för barn.
- ☒ Förslaget medför direkta eller indirekta konsekvenser för barn, se bilaga.

.....
Niclas Blåder
Domprost

.....
Camilla Nilsson
Fastighetschef

Lokalförsörjningsplan Lunds pastorat

2019–2028

Svenska kyrkan
LUNDS PASTORAT

Innehåll

1. Inledning	- 3 -
2. Föresättningar	- 5 -
3. Miljö och hållbarhet	- 6 -
4. Fastigheter inom pastoratsgemensam administration	- 7 -
5. Fastigheter inom församlingsverksamheten	- 7 -
<i>Lunds domkyrkoförsamling</i>	- 9 -
<i>Helgeands församling</i>	- 11 -
<i>Lunds Allhelgonaförsamling</i>	- 13 -
<i>Lunds östra stadsförsamling</i>	- 14 -
<i>Norra Nöbbelövs församling</i>	- 16 -
<i>S:t P eters klosters församling</i>	- 17 -
<i>Torns församling</i>	- 18 -
6. Fastigheter inom begravningsverksamheten	- 20 -
<i>Norra kyrkogården</i>	- 21 -
<i>Östra kyrkogården</i>	- 23 -
<i>Stora Råby kyrkogård</i>	- 24 -
<i>Klosterkyrkogården (Sankt Peters klosters kyrkogård)</i>	- 25 -
<i>Norra Nöbbelövs kyrkogård</i>	- 26 -
<i>Vallkärra kyrkogård</i>	- 27 -
<i>Stångby kyrkogård</i>	- 28 -
<i>Västra Hoby kyrkogård</i>	- 29 -
<i>Håstad kyrkogård</i>	- 30 -
<i>Igelösa kyrkogård</i>	- 31 -
<i>Odarslövs kyrkogård</i>	- 32 -
<i>Fredentorps begravningsplats</i>	- 33 -
<i>Sankt Lars begravningsplats</i>	- 35 -
7. Mark och verksamhetsyta	- 36 -
8. Åtgärdsplan och konsekvensanalys	- 37 -
9. Framtida utvecklingsområden	- 39 -
10. Kommunikationsplan	- 40 -
11. Sammanfattning	- 41 -

1. Inledning

Kyrkoordningen är Svenska kyrkans eget regelverk. Den förklarar vilka gemensamma regler som gäller i kyrkan och hur beslut ska fattas. Kyrkoordningen framhåller bland annat att:

"Församlingens grundläggande uppgift är att fira gudstjänst, bedriva undervisning samt utöva diakoni och mission. Syftet är att människor ska komma till tro på Kristus och leva i tro, en kristen gemenskap skapas och fördjupas, Guds rike utbreddas och skapelsen återupprättas. Allt annat som församlingen utför är stöd för och en konsekvens av denna grundläggande uppgift."

Vidare framgår av regelverket att varje pastorat, eller församling som inte ingår i ett pastorat, ska ha en lokalförsörjningsplan. Lokalförsörjningsplanen ska fastställas av kyrkofullmäktige och revideras minst vart fjärde år (kyrkoordningen 3 kap. 2 § och 47 kap. 12§).

Denna lokalförsörjningsplan för Lunds pastorat gäller för perioden 2019–2028 och innehåller redogörelser för samtliga av pastoratets fastigheter och marktillgångar. Kostnaderna för dessa fördelas antingen på begravningsverksamhet eller församlingsverksamhet.

Begravningsverksamheten finansieras i sin helhet av begravningsavgiften, medan församlingsverksamheten framförallt finansieras av kyrkoavgiften.

Redogörelser för pastoratets fastigheter och marktillgångar är uppdelat på nedanstående enheter:

- Pastoratsgemensam administration
- Församlingsverksamhet
 - Lunds domkyrkoförsamling
 - Helgeands församling
 - Lunds Allhelgonaförsamling
 - Lunds Östra stadsförsamling
 - Norra Nöbbelövs församling
 - S:t Peters klostets församling
 - Torns församling
- Begravningsverksamhet

Ändamål och omfattning för lokalförsörjningsplanen regleras av Svenska kyrkans bestämmelser. Av bestämmelserna framgår att lokalförsörjningsplanen ska innehålla en redogörelse för kyrkofullmäktiges mål avseende lokalförsörjning samt en åtgärdsplan med tillhörande konsekvensanalys. Lokalförsörjningsplanen ska även relatera till församlingsinstruktionen och ska omfatta pastoratets samlade innehav av mark och byggnader. Kyrkobyggnadernas särställning ska beaktas på grund av deras unika betydelse för församlingarnas möjlighet att utföra den grundläggande uppgiften, samtidigt som de är viktiga identitetsbärare för Svenska kyrkan som organisation.

Svenska kyrkan har en tusenårig byggnadshistoria och ett kulturarv att förvalta och verka i och församlingens grundläggande uppgift är att fira gudstjänst, bedriva undervisning samt utöva diakoni och mission. Det övergripande målet är att församlingen ska kunna utföra sitt uppdrag i lokaler som är ändamålsenliga med en långsiktigt hållbar resursanvändning.

Organisationen för arbetet med lokalförsörjningsplanen ser ut på följande sätt:

TITEL	BEFATTNING	NAMN
PROJEKTÄGARE	Domprost	Bo Sandahl
PROCESSLEDARE	Fastighetschef	Camilla Nilsson
STYRGRUPP	Pastoratets ledningsgrupp	Lena Sjöstrand
		Angelica Kilander
		Anna Davidsson Bremborg
		Lis Carlander
		Anders Moqvist
		Anna Svensson Melin

Foto: Camilla Nilsson – Torns nya församlingsgård

2. Förutsättningar

Församlingsverksamheten finansieras till största del av kyrkoavgiften. Prognosen för kyrkoavgiften visar på en svag utveckling de kommande åren, bland annat då antalet kyrkotillhöriga i Lunds pastorat förväntas minska. Med utgångspunkt i de framtida minskade ekonomiska ramarna genomfördes under 2021 en verksamhetsöversyn, VÖN, i Lunds pastorat på uppdrag av kyrkorådet. En tydlig målsättning med VÖN är att nå en budget i balans till år 2025. Besparingar kopplade till VÖN kommer kräva nya arbetssätt i organisationen och påverkar såväl personal- som fastighetskostnader.

En bärande tanke i VÖN är att samverkan, samarbete och lärande ska genomsyra alla delar av pastoratets arbete och vara i fokus vid planering och genomförande. Arbetet med pastoratets lokalförsörjning behöver därför vara en naturlig del av verksamhetsplaneringen för att nå långsiktigt hållbar resurshushållning för hela pastoratet.

Med detta i beaktande fattade kyrkofullmäktige i november 2021 beslut om mål för lokalförsörjning i Lunds pastorat. (*§14 Kyrkofullmäktiges mål för Lokalförsörjning Lunds pastorat, Dnr 2.6. P-2021-303*)

Kyrkofullmäktiges mål för lokalförsörjning innefattar:

att fastighetsbeståndet skall vårdas, underhållas och hållas tillgängligt så att det är ändamålsenligt för den verksamhet som bedrivs där, och så att de kulturhistoriska värdena beaktas och tas till vara

att församlingar inom Lunds pastorat samutnyttjar lokaler över församlings- och verksamhetsgränserna för att minimera det totala lokalbehovet

att anpassa lokalbeståndet så den totala nettoårskostnaden för församlingsverksamhetens fastigheter i genomsnitt, över tid, högst motsvarar 2022 års procentuella andel på 24% av pastoratets kyrkoavgift efter ekonomisk utjämning

För att pastoratet ska kunna uppnå de mål som kyrkofullmäktige beslutat om har styrgruppen tillsammans med processledare tagit fram en åtgärdsplan för arbetet med lokalförsörjning.

Kyrkobyggnadens särställning

Kyrkobyggnadernas särställning skall beaktas på grund av deras unika betydelse för församlingarnas möjlighet att utföra den grundläggande uppgiften, samtidigt som de är viktiga identitetsbärare för Svenska kyrkan som organisation. Samtliga kyrkor inom pastoratet är skyddade enligt Kulturmiljölagen (1988:950) kapitel 4. Alla byggnader är dock inte tillståndspliktiga hos Länsstyrelsen. För tillståndspliktiga kyrkor, kyrkobyggnader, begravningsplatser och kyrkotomter gäller att de ska vårdas och underhållas så att deras kulturhistoriska värden inte minskar samt så deras utseenden och karaktärer inte förvanskas. De får inte på något sätt väsentligt förändras utan tillstånd från Länsstyrelsen.

3. Miljö och hållbarhet

2017 antog kyrkorådet en miljö- samt energipolicy för Lunds pastorat. Därefter antogs även ett antal hållbarhetsmål med tydlig koppling till de två policydokumenten. Sedan 2017 har pastoratet arbetat för att bli miljödiplomerade utifrån Svenska kyrkans miljöledningssystem. Sedan 2019 finns en hållbarhetsgrupp som aktivt driver hållbarhetsfrågorna framåt inom pastoratets olika verksamheter. Hållbarhetsgruppen består av en miljösamordnare samt medarbetare från samtliga församlingar och enheter inom pastoratet. I november 2021 blev pastoratet miljödiplomerade i fas 1.

Förvaltandet av pastoratets fastigheter är en stor del av miljö- och hållbarhetsarbetet. Genom att förvalta fastigheterna väl och bedriva ett långsiktigt hållbarhetsarbete minimeras klimatavtrycket för kommande generationer och är en förutsättning för att Lunds pastorat ska kunna uppnå Svenska kyrkans nationella effektmål att vara klimatneutrala år 2030. En del av miljö- och hållbarhetsarbetet för pastoratets fastigheter är arbetet med energieffektivisering. Samtlig el som köps in idag är grön, men framöver behöver det göras fler aktiva val av energi för att fastigheternas klimatpåverkan ska minimeras. Under 2022 kommer en solcellsplan för pastoratet att tas fram vilken ska ligga till grund för beslut om investeringar av solceller. Idag har pastoratet laddstolpar vid två fastigheter och i samband med att bilar byts ut så kommer fler elbilar att övervägas.

4. Fastigheter inom pastoratsgemensam administration

Pastoratet har lokaler för den gemensamma administrationen på Kiliansgatan 7, i fastigheten Sankt Mikael 8.

Sankt Mikael 8 utgör del av klosterområdets kyrkogård. Vid utgrävningar har ett flertal gravar och rester av gamla grundmurar påträffats. Nuvarande byggnad är uppförd år 1860 och dess södra murar vilar på det medeltida Svartbrödraklostrets kyrkomurar.

Lokalerna inhyser idag framför allt kontorslokaler till pastoratsgemensamma stödfunktioner i form av pastoratets kansli med funktioner som ekonomi, lön, HR, IT, fastighet, kanslijurist, post, växel och domprosten.

Den stödjande verksamheten på Kansliet är fördelad och stödjer såväl församlingsverksamhet som begravningsverksamhet.

Foto: Camilla Nilsson – Sankt Mikael 8

5. Fastigheter inom församlingsverksamheten

Under medeltiden var Lund en kyrklig metropol med inte mindre än 27 kyrkor och klosteranläggningar. Efter reformationen på 1500-talet revs alla utom två, Domkyrkan och Klosterkyrkan. Idag har pastoratet totalt 15 kyrkor, 8 församlingsbyggnader och därtill ett antal administrativa byggnader inom församlingsverksamheten. Fastigheterna har idag församling eller pastorat som lagfaren ägare. Geografiskt omfattar pastoratets sju församlingar hela Lunds tätort samt Stångby med omnejd. Den sista december 2021 uppgick Lunds pastorats medlemsantal till 46 384 personer.

Det finns två församlingsgårdar inom pastoratet som är utsedda till kommunala trygghetspunkter: Maria Magdalena och Petersgården. Vid en krissituation eller störning i viktiga samhällsfunktioner kan medborgare få aktuell information, enklare sjukvård, krisstöd, vila och något enkelt att äta och dricka på dessa platser. Pastoratet har även fyra aktiva skyddsrum som totalt inrymmer 300 platser.

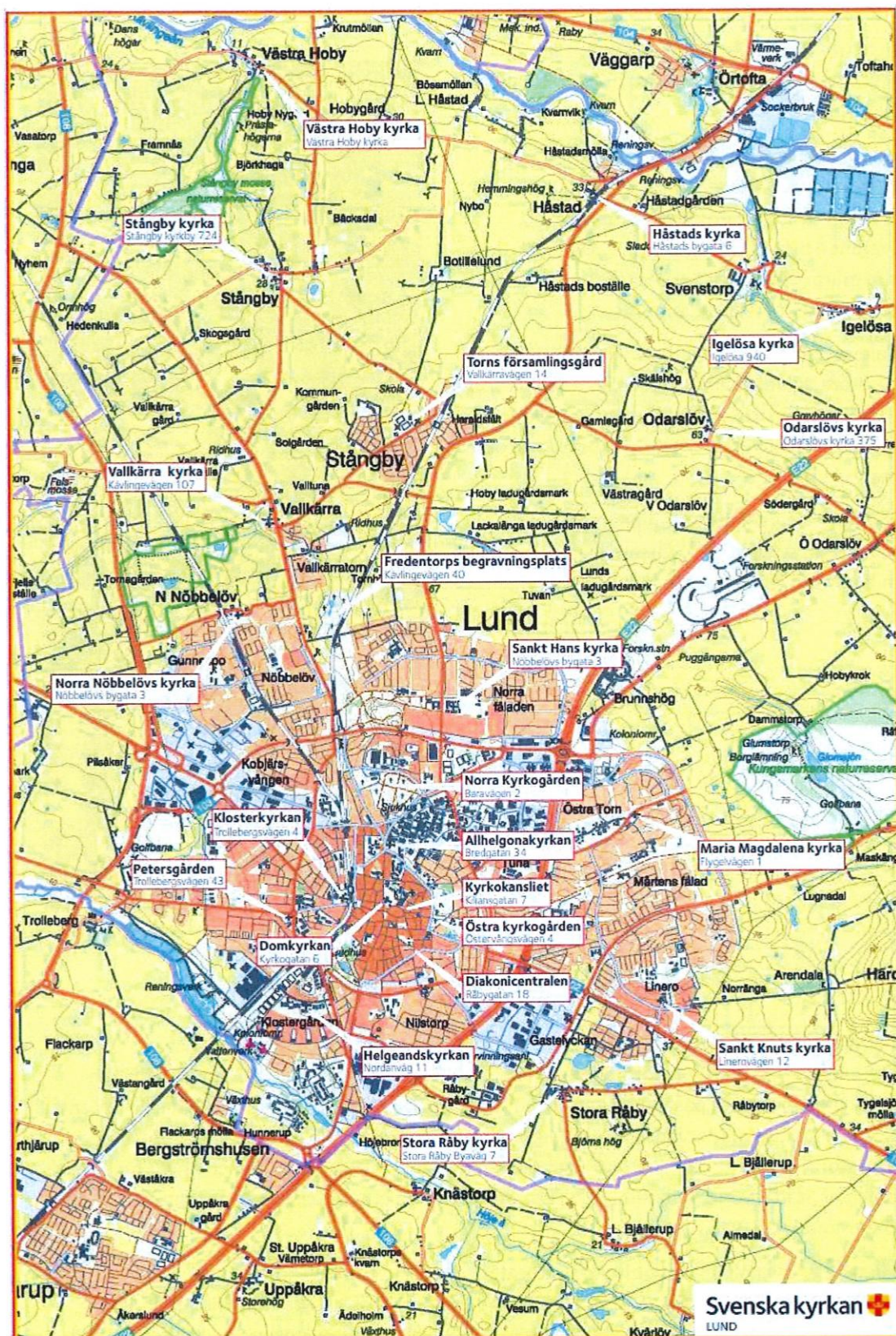

Bild: Karta över Lunds pastorats kyrkogårdar, kyrkor, kapell och byggnader

Lunds domkyrkoförsamling

Församlingen är belägen i Lunds centrum. 2021-12-31 uppgick antalet kyrkotillhöriga 8 286 personer. Församlingen hyr in samtliga lokaler av Domkyrkorådet. Domkyrkorådet är en stiftelseliknande organisation som förvaltar mark och egendom som hör till Domkyrkan. Det är endast Lunds stift som har ett domkyrkoråd. Dess huvuduppgift är att se till att Domkyrkan ska stå för all framtid, så länge det finns tid. Ordförande i Domkyrkorådet är biskopen i Lunds stift.

Domkyrkan

Det finns knappast någon svensk stad som är så tätt förknippad med sin domkyrka som Lund. Lunds domkyrka började byggas mot slutet av 1000-talet. Domkyrkan är ett av Sveriges stora besöksmål och tar årligen emot cirka 700 000 besök, varav cirka 85 000 är gudstjänstbesök. Under en vecka firas upp emot 25 gudstjänster i Domkyrkan. Domkyrkan är både församlingskyrka och stiftskyrka. Domkyrkan är i stort behov av renovering vilket genomförs löpande.

Domkyrkan används även för pedagogiska program för elever från förskola till gymnasium. Guidade turer i kyrkorummet knyter samman kulturhistoria och teologi och är en del av det lärande församlingen erbjuder. Platsen runt Domkyrkan och Domkyrkoforum har som uppdrag att binda samman de sinsemellan helt olika byggnaderna. Samtidigt ska det vara en vacker och spännande plats med ett eget värde. Domkyrkoplatsen fungerar som ett urbant rum som lundabor och besökare tar i anspråk för vila, lunchätande och möten. Här äger även konserter och kulturella händelser rum. Domkyrkoförsamlingen samarbetar nära med Lunds kommun. Under åren har dansföreställningar, konserter och teater gestaltats på platsen. På Domkyrkoplatsen alldeles intill Liberiet finns en labyrint som det så ofta gör vid medeltida katedraler.

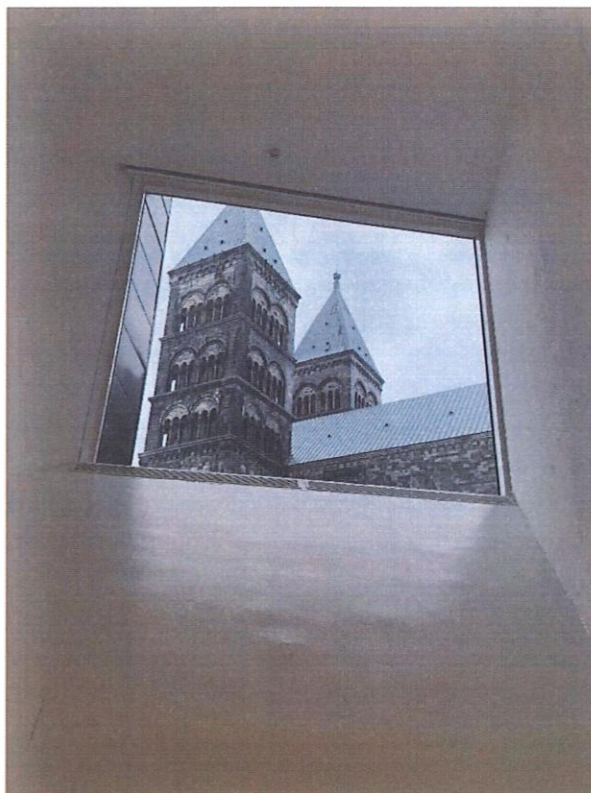

Foto: Camilla Nilsson – Bild på Domkyrkan tagen inifrån hörsalen på Domkyrkoforum

Domkyrkoforum

Behovet av ett besökscentrum till Domkyrkan hade funnits under en längre tid och visionen med den nya byggnaden från 2011 var att skapa en samtida byggnad, som lägger ett nytt lager till de många historiska lager som präglar det centrala Lunds stadsmiljö. Domkyrkoforum är ritat av Carmen Izquierdo och tilldelades år 2012 landets förnämsta arkitekturpris, Kasper Salin-priset. Domkyrkoforum hyrs in av Lunds pastorat men ägs och förvaltas av domkyrkorådet.

Bottenplanet i Domkyrkoforum präglas av publik verksamhet. Här finns ett café, en utställningsyta och två salar för konferenser, pedagogisk verksamhet och offentliga program. Lokalen är en öppen och tillgänglig plats för lundabor och andra besökare.

Hörsalen i Domkyrkoforum används för konferenser. Här hålls även öppna föreläsningskvällar i domkyrkoförsamlingens regi samt i samarbete med andra aktörer. På bottenplan finns även ett mindre konferensrum, Donatus. I lokalen Finn bedrivs konfirmandarbete och skapande och pedagogisk verksamhet. Öppen skapande verkstad med barn äger ofta rum här. Även här erbjuds kursverksamhet till exempel i Studentprästernas regi. I byggnaden finns även Bokhandeln Arken inhyrt. Bokhandeln hyr denna lokal av Domkyrkorådet.

På andra våningen av Domkyrkoforum finns Laurentiisalén, en större sal för lunchservering vid konferenser och kurser, minnesstunder och dopkaffe. I samband med större konserter används salar i Domkyrkoforum för ombyte och förberedelser för sångare och musiker. Domkyrkoforums andra våning inbegriper även kontor för domkyrkoförsamlingens personal, rum för enskild själavård och för mindre grupper samt ett sammanträdesrum.

Liberiet

Den röda tegelbyggnaden från 1400-talet har en spännande historia och tjänade ursprungligen som domkapitlets bibliotek. Efter att universitetet bildades tog akademien över byggnaden och använde den som undervisningslokal för filosofiska fakulteten. Liberiet har även varit fäktningsal. Från slutet av 1990-talet har dock Liberiet tjänat som pilgrimscentrum för Lunds stift och en plats för andlig fördjupning.

Med start 2015 har Liberiet genomgått en genomgripande renovering för att bland annat stabilisera konstruktionen. Hösten 2019 togs byggnaden åter i bruk av domkyrkoförsamlingen och fungerar som ett centrum för pilgrimsverksamheten.

Mikaelsalen

I Domkyrkorådets fastighet vid Krafts torg finns en orgel- och körsal som domkyrkoförsamlingen använder. Just för att Domkyrkan är i anspråkstagen så många av dygnets timmar för gudstjänst, visningar och besök av grupper och enskilda är det inte möjligt att mer än undantagsvis ha musikaliska repetitioner eller övningstid i Domkyrkan. Tillgången till Mikaelsalen är därför mycket värdefull. Orgeln som finns där gör att organisterna kan öva dagtid och inte enbart efter stängning i Domkyrkan. Den underlättar även undervisningen av orgelelever. Flera körer, såväl interna som externa, använder salen för repetitioner.

Helgeands församling

Området Klostergården i Lund är byggt under 60-talet och har förtätats under senare år. Förtätning av bostäder sker i öster intill arenan och även runt Sankt Lars-området. En ny hållplats för Pågatågen är på väg att färdigställas i den västra delen av Klostergården. Helgeands församling bedriver sin verksamhet i Klostergårdens centrum. Församlingen samordnar i dagsläget även diakoncentralens pastoratsövergripande verksamhet. 2021-12-31 uppgick antalet kyrkotillhöriga i församlingen till 5 164 personer.

Helgeandskyrkan

Helgeandskyrkan är uppförd 1968 och ritad av Sten Samuelsson. I kyrkan hålls morgonmessa, kvällsmessa, middagsbön och mitt-i-veckan gudstjänster. På helgerna är det högmässa och kyrkliga handlingar samt orkestrar som spelar musik. Under våren 2021 hade värmesystemet i kyrksalen nått sin tekniska livslängd och fick stängas av. En utredning genomförs under hösten 2021 och våren 2022 för att ta fram en lösning på nytt värmesystem. Ombyggnaden kommer att bli omfattande då hela klinkergolvet behöver lyftas upp, kompletteras och läggas om. Ansökan om kyrkoantikvarisk ersättning planeras att lämnas in för projektet.

Helgeands församlingsgård

Församlingsgårdens lokaler lånas av körer flera kvällar i veckan. Lokalerna används också som planeringsrum, arbetsrum samt för ungdomsverksamhet, men även för extern uthyrning.

Barn i start (BIS) är ett samarbete med socialförvaltningen på Lunds kommun. Lunds pastorat har en socialkurator anställd på 25 % och verksamheten är förlagd till Helgeands församlingsgård. Där används köket med flera rum på källarplan och även barnrummet, biblioteket och stora salen på entréplan, anpassat till vad församlingen själv behöver nyttja. Verksamheten syftar till att underlätta integrationen för nyanlända familjer.

Ugglan 12, Diakonicentralen

Byggnaden är Sveriges första församlingshem och uppfördes 1901 efter ritningar av Alfred Arwidius. Diakonicentralen är en del av det gemensamma diakonala arbetet i Lunds pastorat. De utrymmen som används mest idag är bottenplan med caféverksamhet, utdelningsrum och fem arbetsrum. Källaren har två duschar, förråd och tvättstuga. På plan två finns förråd och kontor och på plan tre finns för närvarande ingen verksamhet alls. Byggnaden uppfyller de lokalbehov som finns i verksamheten idag och fram till 2028. Dock behöver det tydligt formuleras hur mat ska tillredas i verksamheten då köket inte bedöms uppfylla kriterierna för tillagningskök och därtill saknar diskrum. Plan ett kan även bli föremål för omDispositionering i samband med en eventuell flytt av familjerådgivningens verksamhet.

Ugglan Second hand är en del av den diakonala verksamheten och bedrivs idag i en inhyrd lokal på Fäladstorget på Norra fälåden. Verksamhetens placering och framtid ses över i samband med pastoratets verksamhetsöversyn.

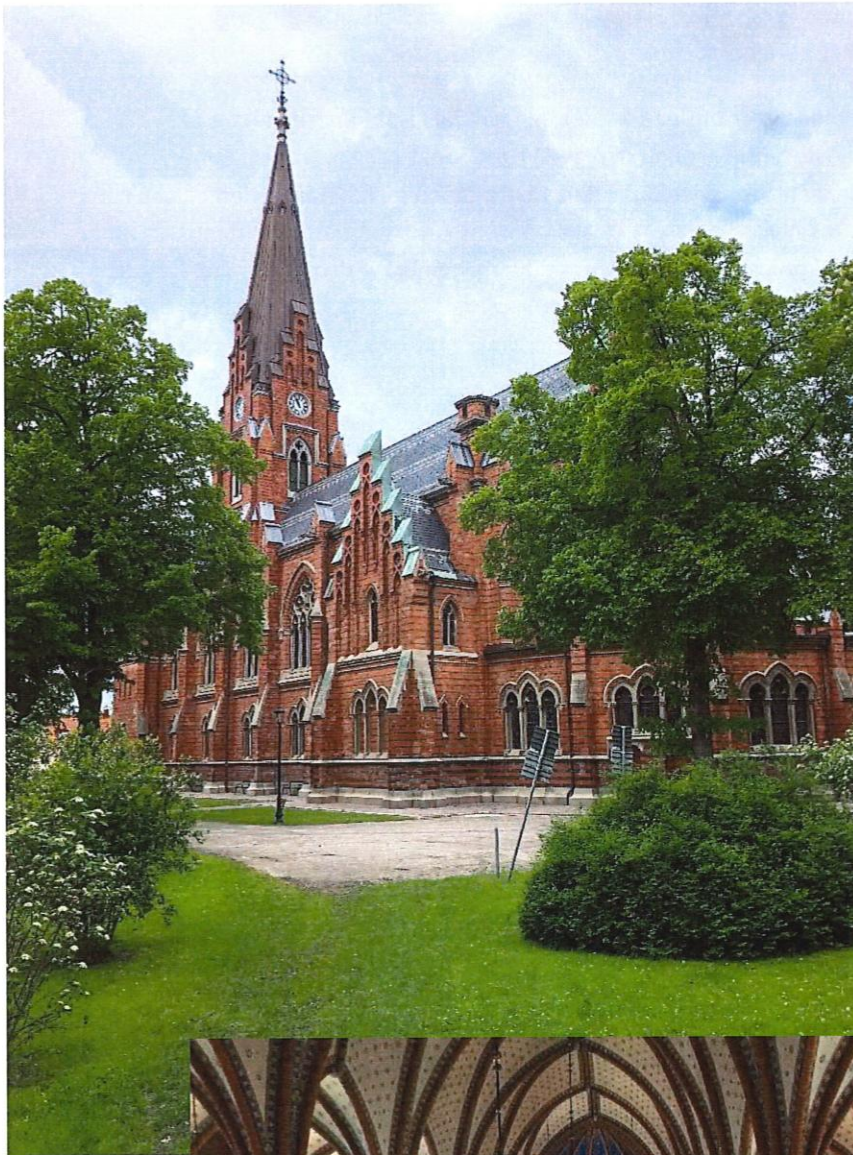

Foto: Camilla Nilsson – Allhelgonakyrkan

Lunds Allhelgonaförsamling

Församlingen är belägen öster om järnvägen och norr om den medeltida stadsmuren. I församlingen ligger Universitetssjukhuset, stora delar av universitetet och Lunds Tekniska Högskola, samt företagsparken Ideon. Kyrkotillhöriga i församlingen uppgick 2021-12-31 till 5616 personer.

Allhelgonakyrkan

Kyrkan är ritad av Helgo Zettervall och uppförd i nygotisk stil. Den invigdes 1891 och kom till för att det inte fanns tillräckligt med platser i domkyrkoförsamlingen. En ny, stor kyrka behövdes i staden. Kyrkan kan idag inrymma 1100 personer och är därmed stadens största kyrka. Under åren 2005–2012 genomgick kyrkan en större inre och yttre renovering. Församlingen har en tydlig musikprofil som har sin grund i att kyrkobyggnaden lämpar sig väl för konserter. Kyrkan används också som konsertlokal av många externa aktörer under året. De främsta bänkarna är bortplockade för att skapa en större fri yta där såväl ett mobilt altarbord som en orkester kan husera. Bakom koret i kyrkan finns ett pentry, en mellanstor sal, samt sakristian. Dessa rum nyttjas såväl i samband med gudstjänster och konserter som till viss annan verksamhet.

Allhelgonagården

Allhelgonagården invigdes 1997 och rymmer ett tiotal kontorsrum, inklusive expeditionen, tre samlingsalar för verksamhet, ett mindre kök, ett pentry och ett antal förråd, framförallt i källarplanet. Samlingsalarna är fördelade med en på vardera av de tre planen. Källarrummet nyttjas främst av ungdomsverksamheten. Lilla salen på bottenplan används av mindre verksamhetsgrupper, interna möten och mindre samtal. Stora salen på ovanvåningen rymmer max 60 personer och hyrs ofta ut till minnesstunder och dopkaffe, utöver den församlingsverksamhet som bedrivs där i form av körövningar med mera.

Familjerådgivningens lokal

Familjerådgivningen har sin mottagning i en lägenhet på 110 kvm i ett flerfamiljshus mittemot Allhelgonakyrkan. Lokalen hyrs in sedan 1990 och består av ett väntrum, tre samtalsrum och en gemensam yta som används för personalmöten, fika, med mera. Det separata läget från övrig församlingsverksamhet möjliggör en större anonymitet för de som söker sig till verksamheten.

Sjukhuskyrkans lokaler

Sjukhuskyrkan har sedan 1998 haft sina lokaler på Lasarettsgatan 9. Där finns åtta kontorsrum och två samtalsrum samt ett pentry. Lokalerna ägs och förvaltas av Region Skåne. Inne på sjukhuset finns även ett samtalsrum som kan nyttjas av sjukhuskyrkan och är till för de som är rullstolsburna eller har svårt för att gå långt från avdelningen. I Rum för Stillhet på sjukhuset firas regelbundet mässor och musikandakter. Rummet delas med andra samfund och religiöst troende. Utöver verksamheten i dessa lokaler är sjukhuskyrkans präster och diakon mycket ute på avdelningarna för att möta både patienter och personal.

Lunds östra stadsförsamling

Lunds östra stadsförsamling bildades 2012 vid en sammanslagning av församlingarna Stora Råby, Östra Torn och Sankt Hans. Församlingen ligger som en parentes runt Lunds stad då den omfattar Norra Fäladen, Brunnshög, Östra Torn, Mårtens Fälad, Linero, Råbylund, Stora Råby och Gastelyckan. Församlingen växer i samband med utbyggnader både i norr och söder. Kyrkotillhöriga i församlingen uppgick 2021-12-31 till 13 561 personer.

Sankt Hans kyrka

Kyrkan invigdes 1971 och ligger vid Fäladstorget på Norra Fäladen. Utvändigt är den i rött tegel och invändigt är kyrksalen i gult tegel. Golvet sluttar ner mot altaret, vilket är en symbol för att Gud steg ned till oss. Arkitekter var SAR Hakon Ahlberg, Hans Rendahl och Yngve Lundqvist. Kyrkan har fasta bänkar och rymmer cirka 450 personer. Inredningen i kyrkan är flyttningsbar, förutom dess orgel som bestämt intar sin plats. I kyrkan firas såväl söndagsgudstjänst som dop och begravningar

Sankt Hans kyrklänga

Kyrklängan stod färdig samtidigt med kyrkan och är generöst tilltagen. Den har ett entréplan och ett souterrängplan. I entréplanet finns kontor, personalrum, en stor församlingssal med kök och två mindre rum för verksamhet samt ett musikrum/körsal.

I källarplan finns en liten extern förskola och ett par tomma lokaler, förråd och teknikrum. Ett av rummen kallas Akvariet där ett projekt pågår för att möjliggöra en ny spiraltrappa för att binda ihop Akvariet med den stora församlingssalen på plan 1. I Kyrklängan anordnas kyrkkaffe och församlingslokalerna lånas ut till både dop- och begravningskaffe. Barnkörerna samt en av vuxenkörerna övar här och det är aktiviteter i huset alla dagar i veckan.

Stora Råby kyrka

Kyrkan uppfördes i slutet av 1200-talet, möjligen över en gammal träkyrka. Trappstegsgavlarna på tornet, valven, uppfördes på 1400-talet. Bänkarna i kyrkan är från en renovering på 1900-talet och så även altaret samt fönstret bakom altaret. Akustiken i kyrkan är fantastisk. Cirka 100 personer får plats här.

Det finns ingen församlingsgård i anslutning till denna kyrka, så dopkaffen med mera hålls i andra lokaler, företrädesvis på Sankt Knut.

Ekonomibyggnaden på Stora Råby kyrkogård används i huvudsak av kyrkogårdsavdelningens personal och som pausrum vid behov. Det finns även ett förråd och områdets enda offentliga toalett i anknäpning till kyrkan.

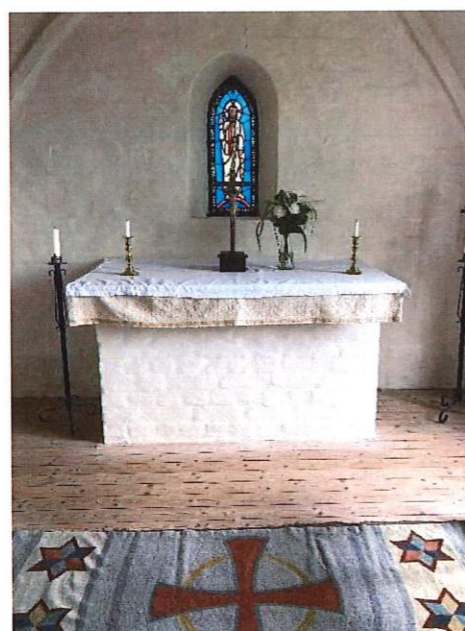

Foto: Camilla Nilsson – Altaret, Stora Råby kyrka

Maria Magdalena kyrka med församlingsgård

Maria Magdalena kyrka invigdes 1992 och fyller 30 år 2022. Den är ritad av Olof Meiby och Eva Andersson. Själva kyrkan är en traditionell basilikakyrka med öppen planlösning och högt i tak. Kyrkans färger är klassiska 90-talsfärger med ockragult samt lite ljust blått och lila. Akustiken i byggnaden är fantastisk. Stolarna är lösa så det är lätt att möblera om kyrkan som rymmer cirka 250 personer. Altare och orgel är fasta, men övrig inredning kan flyttas runt. Alla slag av kyrkliga handlingar förekommer i Maria Magdalena kyrka.

Församlingsgården är byggd i två plan, entréplan och souterräng. Ytan som kallas paviljongen är en tillbyggnad från början av 2000-talet. I entréplan finns kontor för de som arbetar i församlingen. Det finns en stor församlingssal med kök och i anslutning till det ett öppet torg, samt en mindre församlingssal, ungdomsrum och barnrum. På souterrängplanet har scouterna ett rum och därutöver finns flera förråd, tvättstuga samt pastoratets Montessoriförskola Triangeln. På söndagarna är det kyrkkaffe i församlingsgården och det är många som väljer att ha begravningskaffe och dopkaffe i Maria Magdalena.

Sankt Knuts kyrka

Sankt Knuts kyrka invigdes 1973. Den ritades av Sten Samuelson och kännetecknas av sitt 13 meter höga tak. Den levande altartavlan ger ett särskilt blickfång, där fåglar kan titta fram mitt under en gudstjänst. Kyrkan är unik på så vis att den inte har altaret i öster utan i väster, vilket har sin förklaring i att den från början byggdes som en samlingssal för Linero, och var tänkt att kunna användas till många olika verksamheter. Kyrkan rymmer uppemot 150 personer. Här firas söndaglig gudstjänst och flera körer övar här. Det finns två mindre förråd, toaletter och kapprum. Begravningar och dop förekommer i kyrkan. De senaste somrarna har sommarcaféet hållit till ute på torget utanför kyrkan.

Sankt Knuts församlingsgård

Församlingsgården renoverades 2014–2015 och i samband med detta minskades den inhyrda lokalytan med hälften. Det gör att det är ett pussel att lägga när verksamhet planeras. I lokalen finns kontor, en öppen yta, ett torg mellan rummen, samt en stor församlingssal såväl som en mindre församlingssal. Salarna ligger efter varandra och har dörrar som kan öppnas upp och då kan bilda ett sammanhängande rum vid behov av större yta. Köket ingick inte i den renovering som gjordes. Istället sparades den gamla köksinredningen och sattes upp igen. Förrådsutrymmet är mycket begränsat och därför förvaras mycket av det som hör till Sankt Knut på Sankt Hans. I församlingsgården dricks det kyrkkaffe på söndagarna och en av grupperna i barnkyrkan träffas här. Begravningskaffe och dopkalas förekommer också.

Norra Nöbbelövs församling

Området Nöbbelöv i Lund är byggt under 1970-talet och har förtätats i begränsad omfattning under senare år. Lunds kommun arbetar med att planera för förtätning av ytterligare områden längs gamla Kävlingevägen med bostäder, vilket bedöms ske inom de närmaste tio åren. Norra Nöbbelövs församling bedriver sin verksamhet i nordvästra delen av Lunds tätort. Kyrkotillhöriga i församlingen uppgick 2021-12-31 till 3 619 personer.

Norra Nöbbelövs kyrka

Norra Nöbbelövs kyrka är utförd i nygotisk stil och invigdes 1901. Kyrkan har plats för 150 personer och är öppen alla dagar om året. Vid vissa tillfällen begränsar kyrkans yta tilltänkt verksamhet, men på det stora hela bedöms den uppfylla verksamhetens behov, både nu och om tio år. Vid tillfällen med behov av en större kyrkbyggnad kan församlingen söka sig till exempelvis Allhelgonakyrkan. Verksamheten bedömer att antalet kyrkliga handlingar och sammankomster i egen regi kommer att vara något högre 2028 än 2019 men att även detta ryms i befintlig byggnad. Antalet besökare varierar över året men kyrkans storlek bedöms harmonisera med efterfrågat behov, såväl nu som om tio år.

Under 2022 kommer kyrkans originaltakskiffer bytas ut och nytt mönsterlagt skiffer kommer istället att pryda kyrktaket.

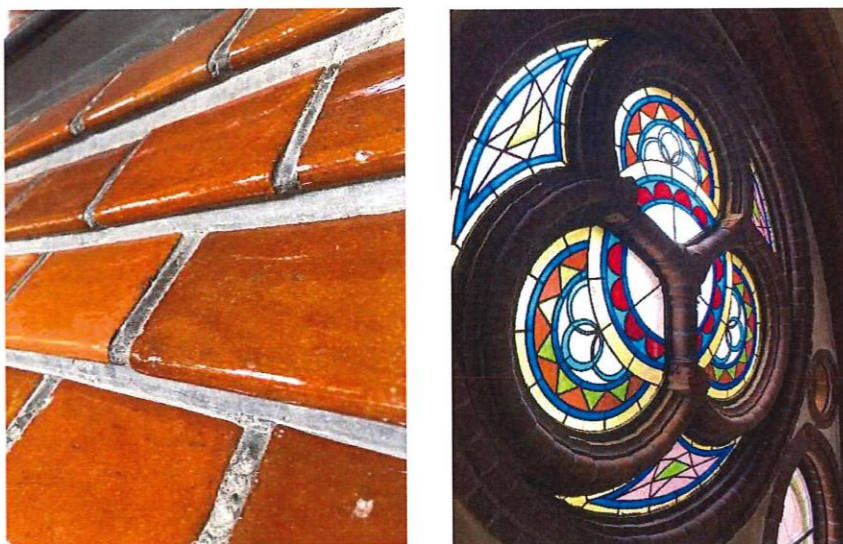

Foto: Camilla Nilsson – Fönster och invändig fönsterbänks detalj, Norra Nöbbelövs kyrka

Nöbbelövsgården

Norra Nöbbelövs församlingshem ligger väster om befintlig kyrka och används för allahanda sammankomster samt för församlingens kontorsverksamhet. Församlingsgårdens lokaler bedöms som funktionella för verksamheten och har hög nyttjandegrad. Det saknas personalutrymme i lokalerna men det bedöms finnas möjlighet inom byggnaden att inrymma detta. Som helhet bedöms lokalen möta verksamhetens behov både nu och i framtiden.

S:t Peters klostets församling

Församlingen ligger till stor del utanför den medeltida stadsmuren på västra sidan om den nuvarande stambanan. Det finns två kyrksalar i församlingen, en inne på församlingshemmet Petersgården och en fristående kyrkbyggnad, S:t Peters klostets kyrka. Kyrkotillhöriga i församlingen uppgick 2021-12-31 till 8 392 personer.

S:t Peters klostets kyrka

Den ursprungliga romanska stenkyrkan revs under 1300-talet och ersattes av den nu befintliga gotiska tegelkyrkan. Kyrkan kallas även för Klosterkyrkan och har plats för 145 sittande besökare. Kyrkan har genomgått en större invändig renovering och rengöring mellan 2019–2022. Kyrkan används ofta för begravningar, dop och bröllop. Verksamheten bedömer att antalet kyrkliga handlingar och sammankomster i egen regi kommer att vara något högre 2028 än 2019 men att det ryms i befintliga lokaler. Församlingen bedömer att kyrksalen uppfyller verksamhetsbehovet även 2028.

Foto: Camilla Nilsson – Vy från
fönster i S:t Peters klostets kyrka

Petersgården

Petersgårdens kyrka invigdes 1965. Byggnaden uppfördes efter Hans Westman och Fritz Österlings ritningar. Kyrksalen är hopbyggd med församlingsgården och har idag plats för 80 sittande. Inredningen är lös och viss flexibilitet finns gällande möblering. På Petersgården finns det en mångfald av verksamheter för alla åldrar. Lokalerna inhyser bland annat två förskolor, varav en är extern, pastoratets pastorsexpedition samt kontor för verksamheten utöver kyrksal. Kyrksalen i Petersgården uppfyller dagens behov och bedöms vara tillräcklig även 2028. Verksamhetslokalerna är väl tilltagna och en framtida översyn av lokalbehovet föreslås. En faktor som kan påverka är om någon av förskolorna önskar ändra sina verksamheter. Det finns även förslag på att hyra ut en del av de tillhörande parkeringsplatserna för att ytterligare öka externa fastighetsintäkter.

Torns församling

Torns församling är den till ytan största församlingen i Lunds pastorat, belägen på Lundaslätten norr om staden. Den bildades 1992 genom sammanslagningen av Vallkärra församling, Stångby församling, Håstad församling, Västra Hoby församling, Igelösa församling samt Odarslövs församling. Dessa byar utgör tillsammans med Stångby stationsby kärnan i Torns församling. Flera av kyrkorna behöver invändig målning och kalkning av fasader. För dessa åtgärder planeras en ansökan om kyrkoantikvarisk ersättning. Kyrkotillhöriga i församlingen uppgick 2021-12-31 till 2 134 personer.

Vallkärra kyrka

Kyrkan byggdes på 1100-talet i romansk stil och försågs med medeltida målningar. Dessa målningar finns idag att se på Historiska museet i Lund. Vallkärra kyrka byggdes om av C.G. Brunius i mitten av 1800-talet men fick sitt nuvarande utseende genom en omfattande restaurering i början av 1900-talet under ledning av domkyrkoarkitekt Theodor Wählin. Det är en populär kyrka som ofta används vid kyrkliga handlingar. Det är också den av församlingens kyrkor som oftast används vid gudstjänst. Kyrkan rymmer 180 besökare.

Stångby kyrka

Kyrkan ligger i Stångby kyrkby och härstammar från 1100-talet. Den byggdes om av C.G. Brunius i slutet av 1800-talet. Kyrkan används för gudstjänster och är en populär kyrka för kyrkliga handlingar. Kyrkan rymmer 120 besökare.

Håstad kyrka

Kyrkan är byggd på 1200-talet i gotisk stil. I mitten av 1800-talet byggdes den om helt av C.G. Brunius. I samband med en brand 1911 tillkom ett nytt innertak. Ovanför dopaltaret finns ett antal medeltida kvinnliga helgon avbildade. Kyrkan används för gudstjänster och kyrkliga handlingar. Kyrkan rymmer 165 besökare.

Västra Hoby kyrka

Kyrkan uppfördes ursprungligen under romansk tid. Senare under medeltiden tillkom tornet som är det enda som finns kvar av den medeltida kyrkan. Den ursprungliga kyrkan revs och ersattes 1886 av den nuvarande kyrkan. Kyrkan används till gudstjänst och inte minst då det är musikmedverkan och stort antal besökare förväntas närvara, men även vid kyrkliga handlingar. Det är den till ytan största kyrkan i församlingen och den rymmer upp till 230 besökare.

Igelösa kyrka

Kyrkan byggdes ursprungligen på 1100-talet. Den byggdes till både på 1400- och 1600-talet. I mitten av 1400-talet restaurerades kyrkan av C.G. Brunius och fick då sin nuvarande exteriör. Fram till 1922 var kyrkan patronatskyrka till Svenstorps fideikommiss. I kyrkan finns två gravkor. Kyrkan används till gudstjänster och kyrkliga handlingar och rymmer 130 besökare.

Odarslövs kyrkobyggnad

Kyrkobyggnaden är ursprungligen från 1100-talet och är byggd i romansk stil. På 1800-talet genomförde C.G. Brunius en omfattande om- och tillbyggnad av kyrkan. Fram till 1922 var kyrkan patronatskyrka till Svenstorps fideikommiss. Kyrkan stängdes 1991 på grund av rasrisk och avlystes som kyrka den 22 november 2002. År 2016 genomgick kyrkobyggnaden en omfattande yttre renovering. Församlingsrådet har efter det lagt fram flera förslag till kyrkorådet gällande framtida användning för byggnaden. Kyrkorådet har dock inte fattat något beslut om den framtida användningen. I nuläget finns två konstverk installerade som ägs av Lunds stift, det ena finns på utsidan och det andra inuti kyrkan. Kyrkobyggnaden används idag för konserter sommartid. Odarslövs kyrkobyggnad är en lokal med stor potential som skulle kunna utvecklas till en viktig resurs för hela pastoratet.

Torns församlingsgård

Församlingen har under lång tid bedrivit verksamhet i den tidigare församlingsgården i Stångby stations by. Den gamla församlingsgården revs 2020 till följd av fuktskador och i mars 2022 invigdes Torns församlingsgård. Den nya församlingsgården har potential att vitalisera verksamheten och skapa möjligheter att utöka församlingens verksamhet. Församlingsgården rymmer mötesplatser för unga och gamla, konfirmander, körer, fördjupningsgrupper, vardagsgudstjänster med mera. I och med byggnationen av ny församlingsgård anses lokalbehovet vara väl tillgodosett, såväl nu som år 2028.

De fem församlingskyrkorna i Vallkärra: Stångby, Håstad, Västra Hoby och Igelösa förblir viktiga gudstjänstlokaler i församlingen och den nya församlingsgården blir navet i församlingens verksamhet.

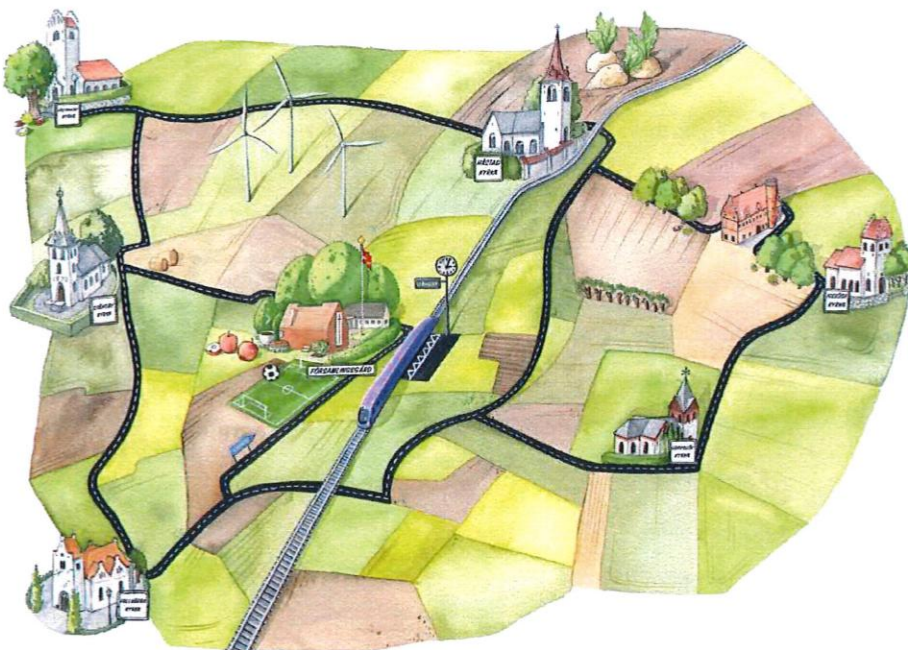

Illustration: Jenny Lindqvist - Bild över Torns församling

6. Fastigheter inom begravningsverksamheten

Lunds pastorat är huvudman för begravningsverksamheten i pastoratets sju församlingar. I huvudmannaskapet ingår att anordna och hålla ett tillräckligt antal gravplatser, även för de som inte tillhör Svenska kyrkan eller något annat trossamfund, att ta emot stoft för förvaring och visning, att sköta gravsättning och kremering och att tillhandahålla lokaler för begravningsceremonier. Dessutom ingår att sköta kyrkogårdar och begravningsplatser. Begravningsverksamheten ska uppfylla de krav som ställs i Begravningslag (1990:1144) samt i Kulturmiljölag (1988:950). Verksamheten ska utföras på ett värdigt, effektivt och hållbart sätt med hänsyn till demokratiska och religiösa aspekter. Verksamheten präglas av respekt, omtanke och integritet.

Antal begravingar förväntas öka något under de kommande tio åren, framförallt de som kräver särskilda gravplatser, såsom muslimska begravingar. Ökningen bedöms inte medföra några större förändringar gällande verksamhetens personalbehov under 2021–2030. Däremot finns ett behov av utökning av kyrkogårdsmark, framförallt tidigare orörd begravningsmark som lämpar sig för jordbegravingar. Lunds kommun planerar utbyggnad av bostäder och verksamheter på ett flertal geografiska områden, bland annat i Stångby och Brunnshög. En ökad befolkningensmängd medför ett ökat behov av begravningsmark, särskilt i de expanderande områdena. Mark för framtida gravar bör således finnas med som en del i stadsplaneringen vilket begravningsverksamheten kommer att verka för tillsammans med Lunds kommun. En förbättrad samverkan gällande marknyttjandet mellan begravningshuvudmännen inom Lunds kommun eftersträvas också.

I följande avsnitt redovisas förhållanden och utvecklingsbehov för pastoratets begravningsverksamhet. Nedan finns ytor för pastoratets kyrkogårdar och begravningsplatser sammanställda för att ge en överblick om hur begravningsmarken är fördelad:

Norra kyrkogården	256 606
Östra kyrkogården	11 862
Stora Råby kyrkogård	8116
Klosterkyrkogården	7380
Norra Nöbbelövs kyrkogård	9705
Vallkärre kyrkogård	13 095
Stångby kyrkogård	10 456
Västra Hoby kyrkogård	4895
Håstads kyrkogård	6233
Igelösa kyrkogård	5880
Odarslövs kyrkogård	5630
Fredentorps begravningsplats	128 738
Total kyrkogårdsmark i kvm	468 596

Norra kyrkogården

I centrala Lund ligger Norra kyrkogården, den största begravningsplatsen med cirka 14 000 gravplatser och en yta på 25 370 kvm. Trots sitt centrala läge är kyrkogården med sina stora grönytor en lugn och rofylld plats som andas historia. Norra kyrkogården nyttjas och besöks inte enbart av besökare med ett ärende till kyrkogården eller kapellen utan även som rekreatiomsområde samt transportväg för gående och cyklister. Norra kyrkogården är med sina drygt 25 hektar den största samlade grönytan nära stadens centrum och är en stor tillgång för lundabor och stadens biologiska mångfald.

1895–96 uppfördes ett gravkapell vid Norra kyrkogården. Gravkapellet, som användes fram till 1960, är kulturhistoriskt värdefullt och hyrs ut för närvarande ut som gudstjänstlokal till etiopisk-ortodoxa församlingen.

1960 invigdes S:t Olofs och Uppståndelsens kapell samt Norra kyrkogårdens krematorium. De flesta begravningsakterna i Lunds pastorat har sedan dess hållits i S:t Olofs och Uppståndelsens kapell. S:t Olofs kapell rymmer 150 sittande gäster medan Uppståndelsens kapell är mindre och rymmer 50 sittande gäster. S:t Olofs kapell kan tömmas på religiösa symboler och användas för alla typer av begravningar, såsom borgerliga eller för olika religiösa tillhörigheter.

2014–2015 revs det gamla krematoriet och intilliggande byggnad och ett nytt krematorium och ny administrationsbyggnad uppfördes. I administrationsbyggnaden finns förutom krematorium med två krematorieugnar samt tillhörande lokaler även kyrkogårdsavdelningens expedition, mötesrum, kontorsrum samt lunchrum för administrativ personal. Expeditionen kommer att byggas om under 2022 i syfte att skapa ett bättre flöde för besökare och samtidigt göra plats för ytterligare arbetsrum.

I samband med ombyggnationen 2015 uppfördes även en ny verkstadsbyggnad och den gamla administrationsbyggnaden byggdes om till personalmatsal. Byggnaden inhyser även konferensrum och kontorsrum samt träningslokal. Även omklädningsrum och andra ekonomiutrymmen byggdes om samtidigt. Verkstadsbyggnaden har kompletterats och arbete med översyn av verksamhetens ekonomiutrymmen och ytor pågår under 2022. Utöver resultatet av pågående översyn gällande ekonomiutrymmen är bedömningen att det inte behövs ytterligare lokaler fram till 2028 på Norra kyrkogården.

Belysning anlades i kyrkogårdskvarteren 2019 och detta kommer även att utökas etappvis. Det finns dock ingen tidplan för detta i nuläget. Tillgänglighetsanpassning av gångar görs kontinuerligt och under de senaste åren har större tillgänglighetsåtgärder utförts. Kyrkogårdsavdelningen planerar att genomföra en kvartersvis inventering där tillgänglighetsanpassning samt möjlighet till uppdaterade gravskick utreds. Även en grundlig utredning gällande förutsättningar för biologisk mångfald kommer att genomföras, men någon tidplan för detta är ännu inte bestämd.

Gravplatser på Norra kyrkogården

På Norra kyrkogården finns förutom kist- och urngravplatser även två minneslundar, fyra gemensamma askgravplatser med begränsad gravrätt och en kistlund med begränsad gravrätt. Anläggning av ett minneskvarter planeras till 2022–2023. Det finns även speciella kvarter för barngravar, flyktinggravar, institutionsgravar samt kvarter med särskilda gravplatser. Här finns inte möjlighet att utöka kyrkogården, dock finns det i många kvarter stora områden med återlämnade gravplatser som kan nyupplåtas alternativt omgestaltas för att bättre möta efterfrågan på lämpliga gravskick. Norra kyrkogården är rätt unik ur ett kulturhistoriskt perspektiv då det går att följa de historiska utvidgningarna av kyrkogården och deras olika stilar. Med anledning av detta förs en kontinuerlig dialog med Länsstyrelsen för att hålla rätt balans mellan kulturbevarande och nytänkande i samband med omgestaltning och restaurering.

Under 2021–2022 planeras ombyggnation av det gamla visningskapellet i anslutning till kapellen till ett kolumbarium. Ett kolumbarium är ett gravvalv med nischer avsedda för förvaring av de gravurnor i vilka de kremerade avlidnas aska finns. Detta är ett gravskick som varit efterfrågat i många år.

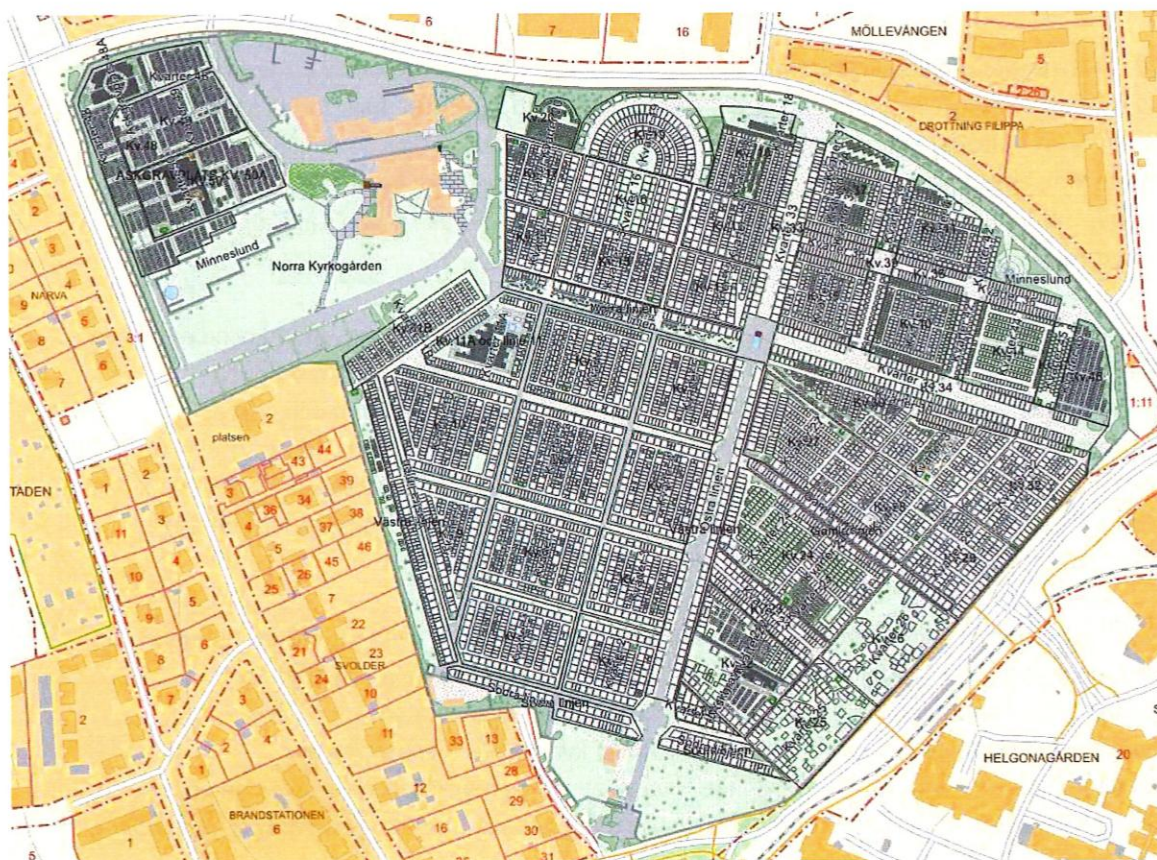

Bild: Översiktskarta Norra kyrkogården

Östra kyrkogården

Östra kyrkogården angränsar till Botaniska trädgården i Lund och är sannolikt den enda begravningsplats i Sverige som finansierats och förvaltats som aktiebolag. Genom att dåtidens tongivande lundabor tecknade aktier, som samtidigt var bevis på rätt till gravplats för 10 gravar, blev kyrkogården ett sista vilorum för många av dem som under större delen av 1800-talet och 1900-talets första hälft i hög grad satt sin prägel på Lund. Detta har lett till att många av kyrkogårdens gravplatser nu är kulturhistoriskt intressanta och även omnämnda i den vård- och underhållsplan som gäller för kyrkogården. På grund av kyrkogårdens placering finns inte möjlighet till utökning av ytan och det finns heller ingen reservmark tillgänglig. Under 2016 anlades belysning på kyrkogården och under 2019 och 2020 renoverades gångarna. Personalbyggnaden som nyttjas av kyrkogårdsavdelningen uppfördes 2020.

Gravplatser på Östra kyrkogården

På kyrkogården finns 380 gravplatser varav nio är möjliga att upplåta och av dessa är sju på askgravplats. Askgravplats med begränsad gravrätt anlades 2019 på en större återlämnad gravplats. Askgravplatsen har totalt tjugoen platser varav sju är lediga. Fler askgravplatser i liknande stil är planerade på Östra kyrkogården. På grund av kyrkogårdens utformning med många smala gångar och svårtillgängliga gravplatser är gravsättning av kistor sällan möjligt. För att möta efterfrågan på gravplats på denna kyrkogård samt önskemål om mindre gravplatser generellt, omgestaltas större gravplatser där det är möjligt till gemensamma askgravplatser med begränsad gravrätt alternativt till mindre gravplatser för askurnor.

Bild: Översiktskarta Östra kyrkogården

Stora Råby kyrkogård

Stora Råby kyrkogård ligger i anslutning till ytterligare ett område i kommunen där många nya bostäder byggs. Detta kommer i förlängningen avspeglas i behovet av gravplatser på kyrkogården. Kyrkogården är i nuläget cirka 5 600 kvm. Det finns ytterligare en bit mark på cirka 2 500 kvm som hör till kyrkogårdstomten och som är reserverad som gravmark för framtiden. Med tanke på den ökande populationen intill kyrkan och kyrkogården kommer anpassning att behöva göras gällande de gravskick som erbjuds. Bland annat kommer askgravplats att behöva anläggas och församlingen har efterfrågat både minneslund och minneskvarter/minnesplats.

Då det inte finns så många parkeringsplatser på kyrkogården har grannen, Råby gård, tillgängliggjort sin parkering för kyrkans besökare. Denna parkering ansluter till kyrkogården genom en grind i nordväst. I och med denna lösning bedöms antalet tillgängliga parkeringsplatser vara tillräckligt många åtminstone fram till år 2030. I anslutning till parkeringen finns rastutrymme och förråd som nyttjas av kyrkogårdsavdelningen. Både gångar och belysning kommer att åtgärdas och anläggas under 2021.

Gravplatser på Stora Råby kyrkogård

På kyrkogården finns 307 gravplatser varav 134 är möjliga att upplåta. Under 2021 anläggs en mindre askgravplats med begränsad gravrätt på en större återlämnad gravplats. Den outnyttjade gravmarken om 2 500 kvm bedöms inte behöva tas i bruk innan år 2030.

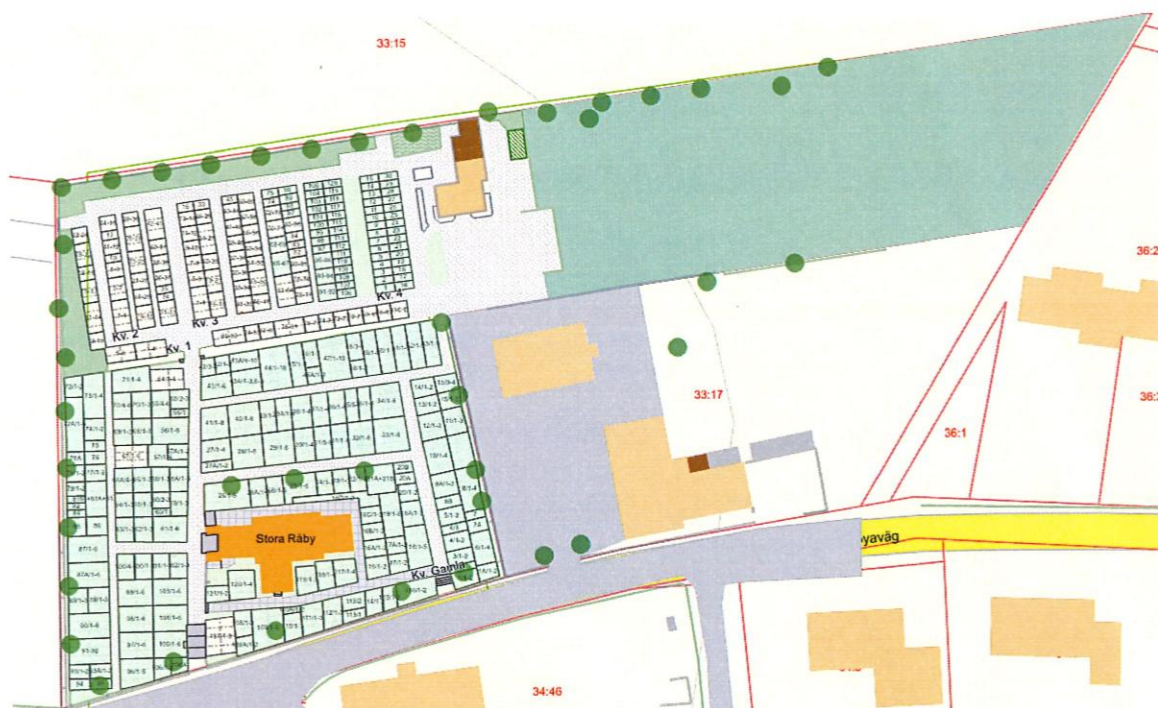

Bild: Översiktskarta Stora Råby kyrkogård

Klosterkyrkogården (Sankt Peters klostres kyrkogård)

Klosterkyrkogården, även kallad Sankt Peters klostres kyrkogård, är en gammal centralt belägen kyrkogård med direkt närhet till tågstationen. I samband med ombyggnaden av området kring stationen finns behov av att öppna upp för en ingång till kyrkogården från det nordvästra hörnet som idag fungerar som baksida med redskapsbod och kompost. Det finns även behov av att tillgänglighetsanpassa entréer och gångar på kyrkogården. Restaurering av kyrkogårdsmuren är planerad till 2022–2023.

Det personalutrymme som finns i anslutning till kyrkogården nyttjas frekvent av kyrkogårdspersonalen och behovet av ett personalutrymme i anslutning till kyrkogården kommer att kvarstå även om kommunen i samband med ombyggnationen av stationsområdet säger upp hyreskontraktet. I anslutning till komposten finns ett mindre förrådsutrymme som också nyttjas av kyrkogårdsavdelningen.

Flertalet av de parkeringsplatser som finns i anslutning till kyrkogården är uthyrda. Om behov uppstår av fler parkeringsplatser för besökare och personal till kyrka och kyrkogård bör dessa uthyrningsavtal sägas upp.

Gravplatser på Klosterkyrkogården

På kyrkogården finns 422 gravplatser varav 55 enbart är för askurnor. På kyrkogården finns i nuläget 63 möjliga gravplatser att upplåta till nya gravrättsinnehavare. Efterfrågan på gravplatser på kyrkogården är stor, men önskemål om gravsättning kan inte alltid tillgodoses här. På grund av kyrkogårdens utformning med många smala gångar och svårtillgängliga gravplatser är gravsättning av kistor inte möjlig. För att möta efterfrågan på gravplats på denna kyrkogård, samt önskemål om mindre gravplatser generellt, omgestaltas större gravplatser där det är möjligt till mindre gravplatser för askurnor. På grund av kyrkogårdens placering finns inte möjlighet till utökning av ytan och därför finns heller ingen reservmark tillgänglig.

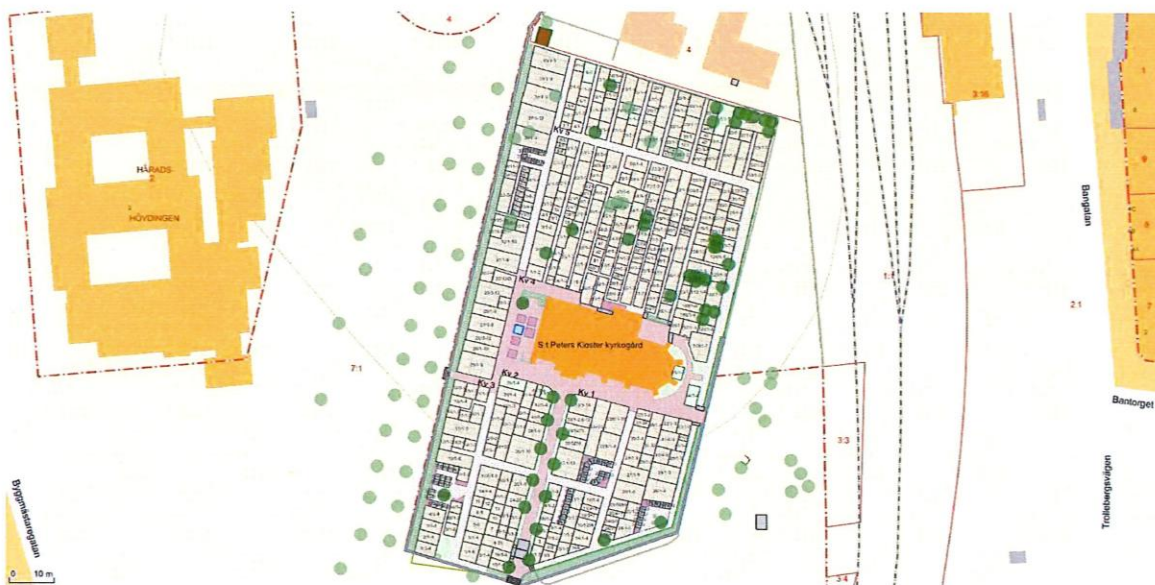

Bild: Översiktskarta Klosterkyrkogården

Norra Nöbbelövs kyrkogård

Norra Nöbbelöv är ett av de områden i kommunen där många nya bostäder byggts vilket också avspeglas i behovet av gravplatser på kyrkogården. Kyrkogården är i nuläget cirka 5 600 kvm. Den del av kyrkogården som ligger i direkt anslutning till kyrkan har i dagsläget få tillgängliga gravplatser för gravsättning av kistor. Kyrkogården kommer därför utökas med ett nytt gravkvarter på ytan mellan befintlig kyrkogård och församlingshem under 2022. Markytan är en del av den mark som är reserverad för gravplatser och är ungefär 1 740 kvm.

Ytan som ligger söder om parkeringsplatsen är även den reserverad gravmark. Ytan är inte fullt lämpad för gravsättning då den är mycket vattensjuk. Antalet tillgängliga parkeringsplatser bedöms vara tillräckligt åtminstone fram till år 2030. I samband med anläggning av ett nytt gravkvarter kommer även ny belysning att anläggas. Kyrkogårdsavdelningen har personalutrymme i församlingsgårdens källare samt ett förråd som samutnyttjas med församlingen i anslutning till parkeringen.

Gravplatser på Norra Nöbbelövs kyrkogård

På kyrkogården finns totalt 109 gravplatser. I nuläget finns det endast nio möjliga gravplatser att upplåta till nya gravrättsinnehavare. Hur många gravplatser som kommer att rymmas i det nya gravkvarteret är ännu inte fastställt.

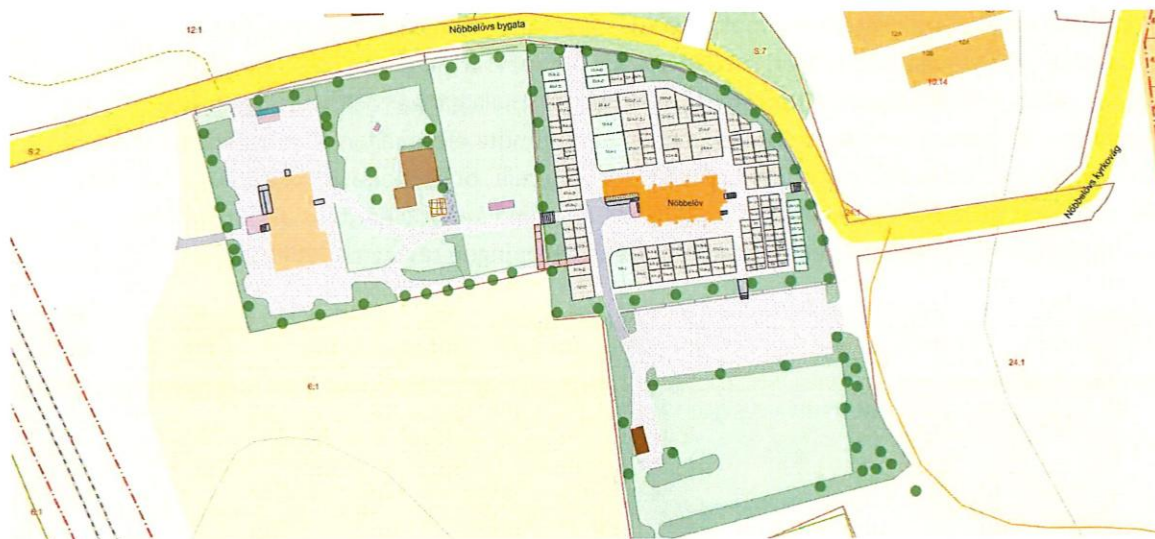

Bild: Översiktskarta Norra Nöbbelövs kyrkogård

Vallkärra kyrkogård

Den äldsta delen av kyrkogården är den närmast söder och öster om kyrkan. Under 1800-talet utvidgades kyrkogården i flera etapper genom att muren flyttades. 1996 revs det gamla bårhuset och de två byggnaderna med samlingsrum och toalett respektive personalutrymme uppfördes. Det finns även ett mindre förråd i anslutning till komposten. Dessa lokaler nyttjas idag av kyrkogårdsavdelningen.

År 1941 anlades den nedre delen av kyrkogården. Kyrkogårdens delar förbinds genom en bred trappa. Trappan är i och med sin utformning inte möjlig att tillgänglighetsanpassa. 2017–2019 renoverades den mur som omger Vallkärra kyrkogård. Belysning installerades 2016 och det finns idag tillräckliga parkeringsmöjligheter intill kyrka och kyrkogård. När fler gravplatser på den nedre delen av kyrkogården är upplåtna kan en utökning av parkeringen längs Östra Madvägen behövas, alternativt som en tillgänglighetsanpassning, då den nya delen endast kan nås via denna väg om inte trappan nyttjas.

Gravplatser på Vallkärra kyrkogård

På kyrkogården finns totalt 838 gravplatser varav cirka 469 är möjliga att upplåta, inklusive platserna på askgravplatsen. Det finns en askgravplats med begränsad gravrätt vilken renoverades under 2021. På askgravplatsen finns 84 platser varav 58 platser kan upplåtas. På den nya, nedre delen av kyrkogården finns goda möjligheter att expandera med andra gravskick om behov uppstår.

Bild: Översiktskarta Vallkärra kyrkogård

Stångby kyrkogård

Kyrkogården består av två delar; den äldre som omger kyrkan och den nyare som anlades 1917, öster om bygatan. Här uppfördes även ett gravkapell 1936. Det finns i nuläget inget behov av utökning av kyrkogården trots att bebyggelsen runt Stångby utökas. Däremot behöver en översyn av gravskick samt nyttjandet av befintlig gravmark göras för att optimera platsnyttjandet. Belysning anlades under 2015 och 2016 och det finns en stor parkering intill kyrkan som möter det behov som finns både i nuläget och på längre sikt. I anslutning till parkeringen finns ett personalutrymme som nyttjas av kyrkogårdsavdelningen. Gravkapellet på den nya delen av kyrkogården nyttjas av församlingen.

Gravplatser på Stångby kyrkogård

På kyrkogården finns 348 gravplatser varav cirka 192 är möjliga att upplåta. Askgravplats med begränsad gravrätt kommer att anläggas under 2022. På askgravplatsen kommer det att finnas ett femtiotal platser.

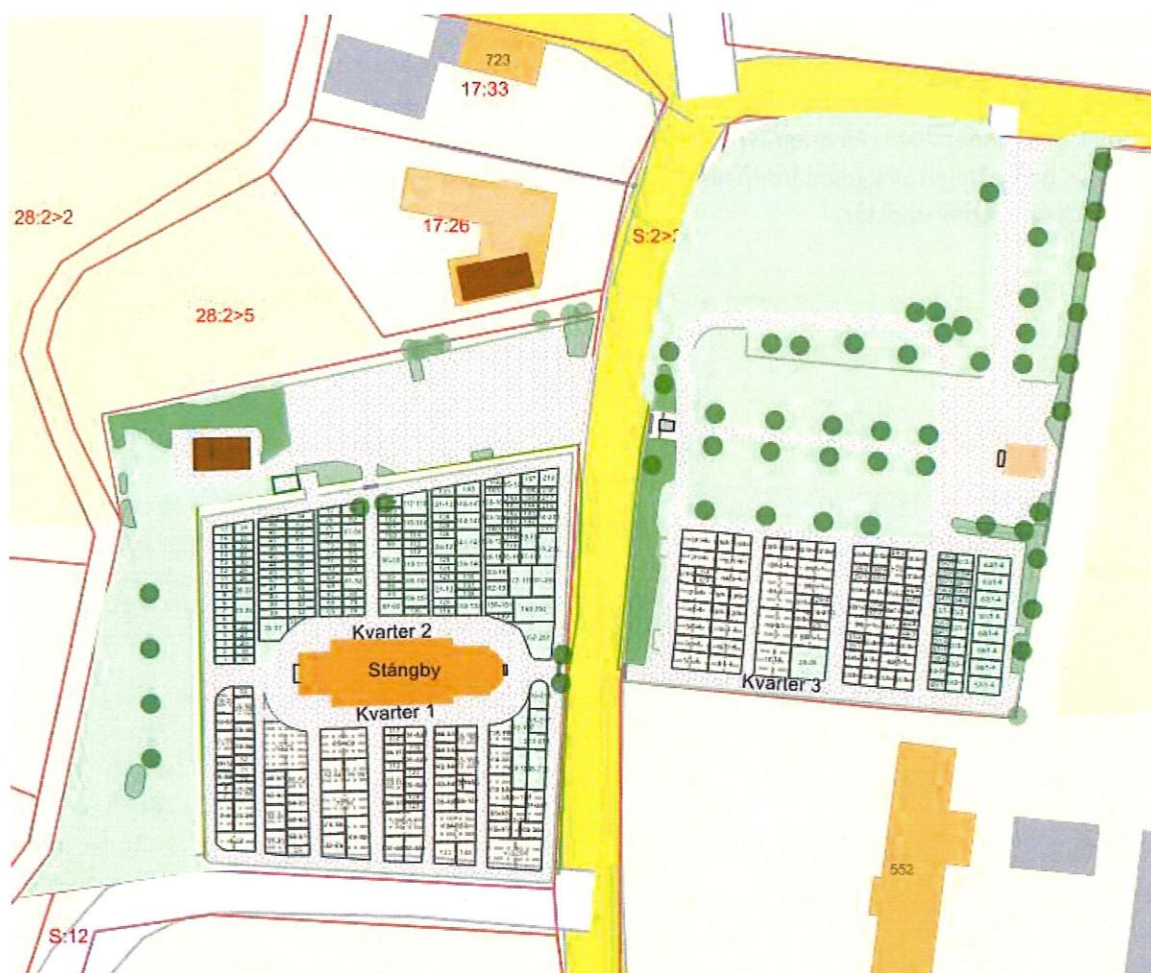

Bild: Översiktskarta Stångby kyrkogård

Västra Hoby kyrkogård

Kyrkogården ligger på landsbygden norr om Lund i närheten av Kävlinge. Kyrkogården består främst av kistgravar, men gravsättning görs både i kista och i urna. Kyrkogården har nyttjats ända sedan medeltiden men är idag inte särskilt aktiv. År 1886 upphörde begravingarna på den gamla kyrkogården i samband med att kyrkan byggdes om och en ny kyrkogård anlades nordost om denna. De vårdade gravplatserna med sina gravstenar flyttades över till den nya platsen. Vid kyrkogården finns ett begränsat antal parkeringsplatser. Skulle kyrkan och kyrkogården bli mer aktiv kan detta behöva utökas. Det föreligger även behov av att tillgänglighetsanpassa infarten till kyrkogården och kyrkan. Anläggning av kompletterande belysning planeras till 2021 och 2022. Majoriteten av gränshäckarna på kyrkogården är utbytta under 2021. I anslutning till den nya delen av kyrkogården finns ett personalutrymme som nyttjas av kyrkogårdsavdelningen.

Gravplatser på Västra Hoby kyrkogård

Kyrkogården i Västra Hoby är en liten kyrkogård med 222 gravplatser, varav endast ett sextiotal är aktiva, det vill säga har en gravrättsinnehavare. Det finns ytterligare cirka 160 som är möjliga att upplåta. Då kyrkogården inte är så stor och det inte heller finns ett högt besöksstryck varken på kyrkan eller kyrkogården bedöms utvecklingsbehoven gällande gravskick vara relativt små. Möjligtvis kan det finnas behov av att anlägga en mindre askgravplats. Detta finns det plats till antingen runt kyrkan eller genom anläggning på en större återlämnad gravplats.

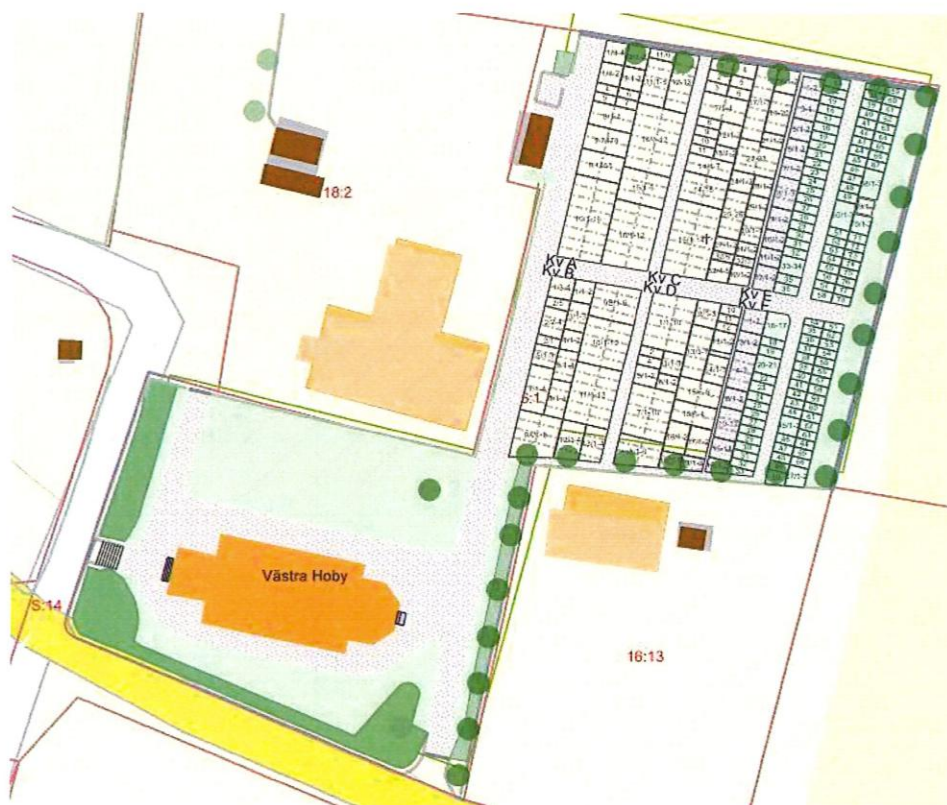

Bild: Översiktskarta Västra Hoby kyrkogård

Håstad kyrkogård

Kyrkogården består av två delar som delas av järnvägen. Den ena delen är belägen runt kyrkan och den andra delen ligger öster om järnvägen och kallas just Håstad östra. Under 2022 genomförs ett större projekt med dränering, vatten och avlopp runt Håstad kyrka. I samband med detta görs även en markförbättring för att tillgänglighetsanpassa de gångar som omger kyrkan. Arbete med att installera kompletterande belysning på kyrkogården genomförs i anslutning till markarbetena. VA SYD kommer under 2022 att dra fram kommunalt vatten och uppdatera spillvattenhanteringen samt anlägga dagvattenledningar i hela Håstad by. I nuläget är det oklart om järnvägens förändrade förutsättningar kommer att påverka det framtida nyttjandet av kyrkogården. Kyrkogårdsmuren är i behov av restaurering. Det är även viktigt att göra en plan för att utveckla den östra delen av kyrkogården för att kunna möta ett ökat behov av begravningsplatser i samband med att Lund växer. Håstad östra omges idag av jordbruksmark. Möjligheten att utöka kyrkogården i denna riktning ska undersökas. Framförallt finns behov av förbättrade parkeringsmöjligheter i anknytning till kyrkogården.

Gravplatser på Håstad kyrkogård

Totalt på Håstad finns 396 gravplatser varav cirka 296 går att upplåta. På den östra delen finns 166 gravplatser varav åtta är aktiva, det vill säga att de har en gravrättsinnehavare. På kyrkogården vid kyrkan finns 230 gravplatser varav cirka 50 är aktiva. Här finns även en askgravplats med 50 platser varav endast ett fåtal är upplåtna. Det finns inget kortsiktigt behov av att utöka de gravskick som finns idag.

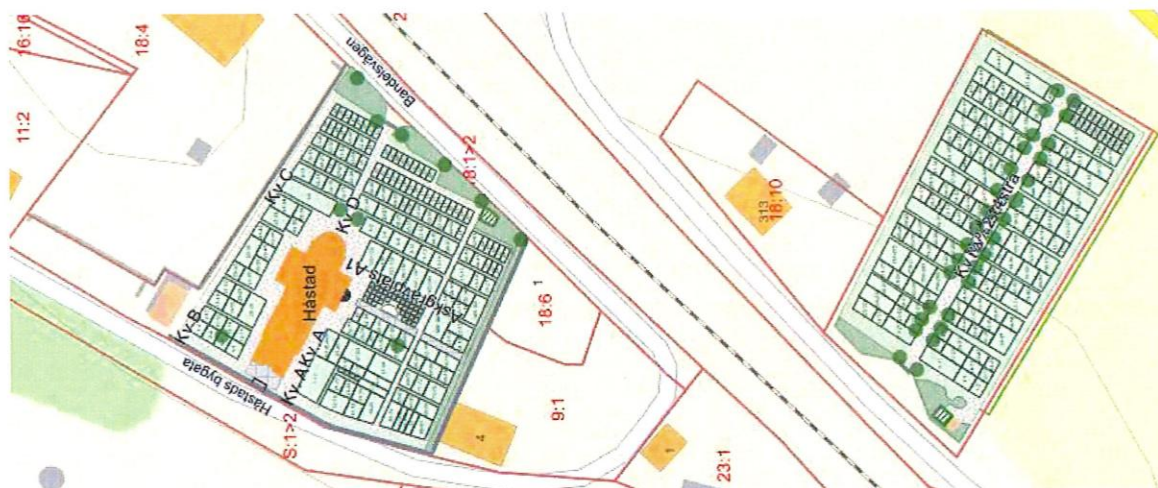

Bild: Översiktskarta Håstad kyrkogård och Håstad östra

Igelösa kyrkogård

Igelösa kyrkogård är en medeltida sockenkyrkogård. Den ursprungliga kyrkogården närmast kyrkan har utvidgats norrut i ett par etapper. En mur av fogad gråsten inhägnar platsen. Muren, den intilliggande bebyggelse samt den närliggande vägen försvårar en eventuell utvidgning av kyrkogården. Det finns behov av att restaurera muren. De parkeringsplatser som finns i anslutning till kyrkan och kyrkogården är få och behovet kan sannolikt komma att öka innan år 2030. Anläggning av nya parkeringsplatser är dock inte helt enkelt då den mark som pastoratet äger inte är lämpligt placerad för en sådan anläggning. Ny belysning installerades 2015 på kyrkogården.

Gravplatser på Igelösa kyrkogård

Igelösa kyrkogård har 156 gravplatser varav cirka 81 kan upplåtas. Här finns både traditionella kistgravar och en del urngravar. Det finns möjlighet att utöka antalet urngravar i anslutning till de redan anlagda. Anläggning av askgravplats med begränsad gravrätt kan bli aktuellt innan år 2030.

Bild: Översiktskarta Igelösa kyrkogård

Odarslövs kyrkogård

Odarslövs kyrka stängdes 1990 och den 17 november 2002 hölls en avlysningsgudstjänst. Sedan dess har antalet aktiva gravplatser blivit färre. Kyrkobyggnaden används idag som konferenslokal, galleri med mera.

I dagsläget finns ingen avsikt att utöka kyrkogården. Detta kan komma att omprövas då kyrkogården ligger i ett av de områden i Lund som expanderar kraftigt med både nya bostäder och företagsetablering. Bedömningen är dock att en utökning inte kommer att behövas under den kommande tioårsperioden.

Gravplatser på Odarslövs kyrkogård

På Odarslövs kyrkogård finns i nuläget enbart kistgravar. Av de 240 gravplatser som finns är endast tjugo aktiva, det vill säga att de har en gravrättsinnehavare.

Bild: Översiktskarta Odarslövs kyrkogård

Fredentorps begravningsplats

Den nyaste begravningsplatsen i Lunds pastorat är Fredentorp. Begravningsplatsen ligger nära Norra Nöbbelöv, mellan Kävlingevägen och järnvägen. Vissa delar av området har mycket gamla anor ifråga om begravingar vilket de två fornlämningarna från bronsåldern vittnar om. När planeringen av Fredentorp startades i mitten av förra århundradet avsattes ursprungligen cirka 36 hektar mark i stadsplanen. Avsikten var att Fredentorp skulle ha en paradgata som kopplade ihop Fredentorp och Norra kyrkogården. Tanken var även att Fredentorp så småningom skulle inrymma ytor för gemensam service inom kyrkogårdsavdelningen, såsom maskinförvaring och personalutrymmen. Därutöver var planen också att begravningsplatsen skulle iordningställas i etapper efter behov. Dokumentation över Fredentorps utbredning enligt ursprungsplanen finns i kyrkogårdsavdelningens arkiv.

Enligt ursprungsplanen finns plats reserverad vid den större dammen för lokal till begravningsakter, i form av gravkapell med bisättningsutrymmen, om behov uppstår i framtiden. Det aktuella behovet i nutid rör sig snarare om en uteceremoniplats under tak för större sällskap som samlas i samband med till exempel muslimsk gravsättning.

Första etappen om cirka 12 hektar invigdes våren 1985. En mindre del invigdes redan vintern 1983 som ett sista vilorum för cirka 2 100 under medeltiden avlidna lundabor, vilka tidigare varit begravda i S:t Stefans kyrka och på kyrkogård som påträffades i nuvarande kvarteret Repslagaren. Stenarna, som är satta i medeltidskyrkan ursprungliga storlek och form, bildar en ram kring dem som på nytt gravsatts där. En minnestavla på platsen berättar om detta.

Behovet av gravmark utvecklades dock inte så som man hade förutspått och 2007 valde pastoratet att sälja 24 hektar av marken runt Fredentorp till Lunds kommun. Förutsättningarna har sedan dess förändrats. Efterfrågade gravskick och framförallt behovet av särskilda gravplatser har lett till ett behov av att utöka begravningsmarken i anslutning till Fredentorp. Detta gör försäljningen av mark 2007 beklaglig. Markförhållandena på Fredentorp har tyvärr också inneburit att inte all begravningsmark har kunnat nyttjas till avsett ändamål, det vill säga kistgravar. Innan försäljningen 2007 gjordes en bedömning baserad på befintliga gravmarksritningar att det fanns plats och förutsättning för gravsättning av minst 1000 kistor på Fredentorp. En markundersökning visar att markförhållandena på flera ställen gör det olämpligt för kistgravar, bland annat på grund av att det är stenigt och att dräneringen är otillräcklig vilket leder till vattensjuk mark.

En utvecklingsplan kommer att göras under 2022. Planen kommer bland annat innefatta en utredning gällande vilka fler gravskick och särskilda gravkvarter som behöver anläggas på Fredentorp. Exempelvis är behovet stort av urngravar på kvarter 9 samt av en askgravplats med begränsad gravrätt. Marken på Fredentorp är dessutom bättre lämpad för denna typ av gravsättning eftersom den inte kräver lika djup grävning.

I den detaljerade utvecklingsplanen bör det även vägas in att det förutom behov av ekonomiutrymmen för kyrkogårdavdelningens verksamhet även finns behov av allmänna utrymmen såsom toalettbyggnad och tidigare nämnda uteceremoniplats under tak.

I anslutning till kyrkogården finns det i söder idag ett rast- och förrådsutrymme som nyttjas av kyrkogårdsavdelningen. Markytan kring denna byggnad nyttjas för växt- och materialupplag.

Gravplatser på Fredentorps begravningsplats

Inom Fredentorp upplåts enskilda gravplatser för både kistgravar och urngravar. På kyrkogården finns totalt 927 gravplatser varav 568 är möjliga att upplåta. Vissa gravkvarter upplåts för andra trosbekännare än kristna, såsom ett muslimskt gravkvarter på kvarter 5 samt ett judiskt gravkvarter på kvarter 8. På det muslimska kvarteret finns 440 gravplatser varav cirka 255 är möjliga att upplåta. Inom det judiska kvarteret finns 135 gravplatser varav 132 är möjliga att upplåta. Här finns även ett fritt kvarter med 21 platser som lämpar sig bra för stora gravanordningar ovan mark. Endast en av dessa platser är upplåten idag. Centralt belägen vid dammarna finns en minneslund med plats för 23 400 askor. Beläggningsgraden är i nuläget ca 8%.

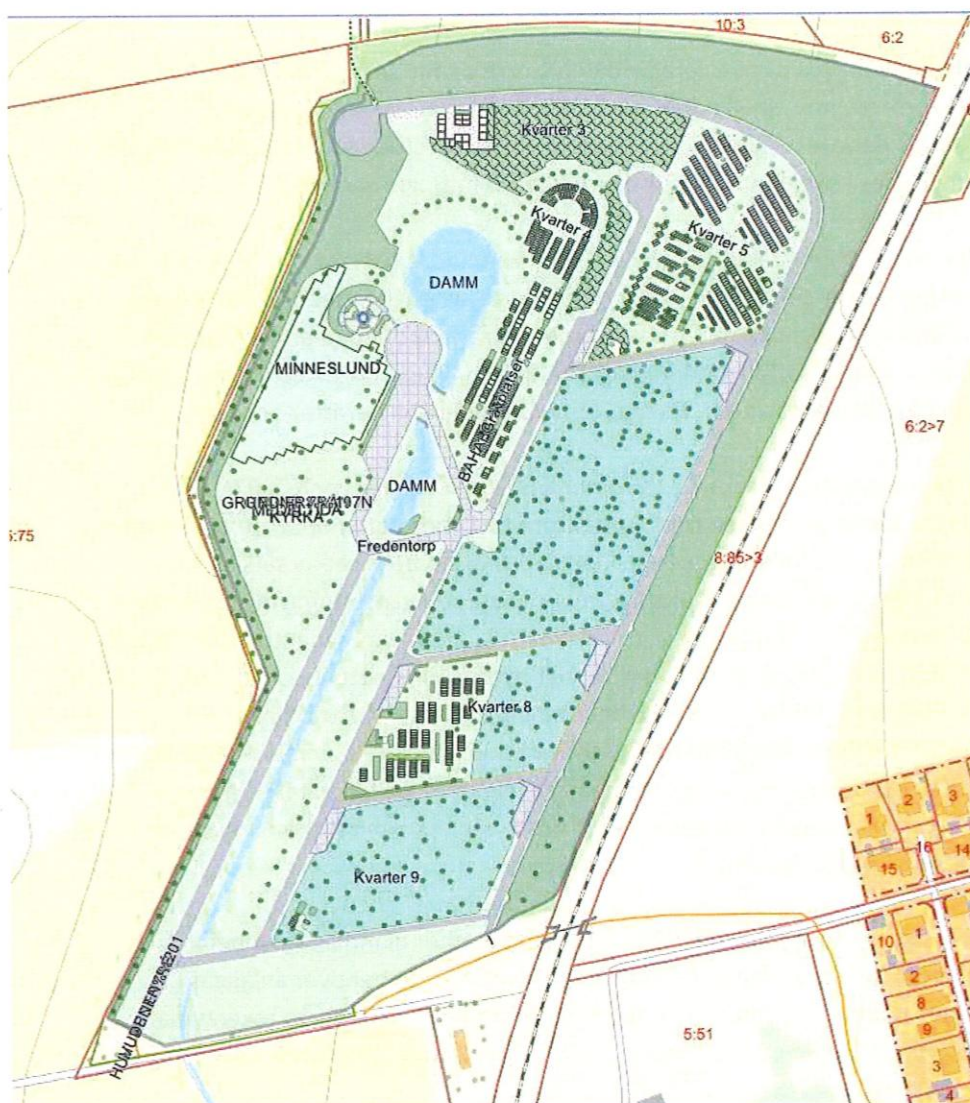

Bild: Översiktskarta Fredentorps begravningsplats

Sankt Lars begravningsplats

Sankt Lars begravningsplats ligger i södra Lund i anslutning till det tidigare sjukhuset Sankt Lars. Begravningsplatsen anlades 1895 och användes som institutionsbegravningsplats fram till att den sista gravsättningen skedde 1951.

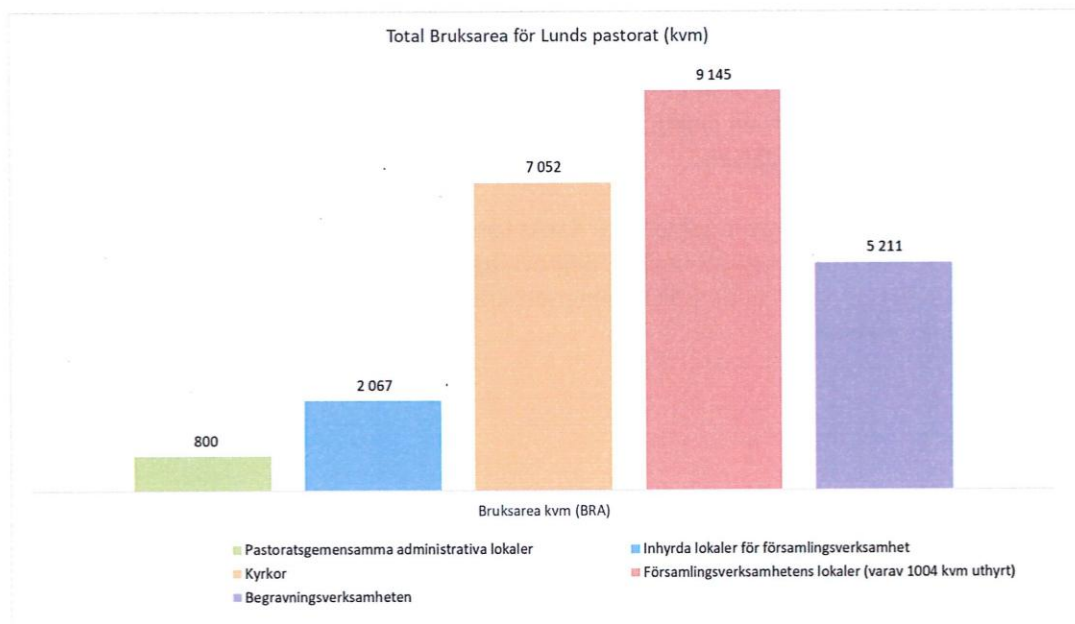
Begravningsplatsen angränsar i öster och nordost till åkermark, i väster till Flackarps mölla och i söder till Möllarevägen samt väg 108 mellan Lund och Staffanstorp. Ytan för begravningsplatsen är cirka 9 000 kvm.

Sankt Lars begravningsplats med anslutande markområden ägs idag av en privat aktör. Begravningsplatsen är dock ännu att betrakta som allmän. På grund av dess status som allmän begravningsplats kan förvaltandet av platsen åläggas huvudmannen för begravningsverksamheten i aktuellt område, det vill säga Lunds pastorat, även om denne inte står som markägare. Pastoratet för en dialog med markägaren och har beredskap för att ta över förvaltandet av begravningsplatsen.

Utöver sin status som allmän begravningsplats bär Sankt Lars begravningsplats också på stora kulturhistoriska värden som är viktiga att beakta. Begravningsplatsen är idag i eftersatt skick och större insatser med periodiskt underhåll kommer att krävas efter upprättande av en vård- och underhållsplan för platsen.

7. Mark och verksamhetsyta

Pastoratets samlade bestånd av mark uppgår till 51,8 hektar varav ca 90 % används av begravningsverksamheten som kyrkogårdsmark och övrig yta används av församlingsverksamheten. År 2022 har pastoratet totalt 24 275 kvm bruksarea (BRA) för att bedriva verksamhet, varav 2 067 kvm hyrs in och 1 004 kvm hyrs ut av församlingsverksamhetens lokaler. Av den totala bruksarean ägs således 22 209 kvm av pastoratet, vilket motsvarar ca 90 % av den totala bruksarean, BRA. Ytan fördelar sig enligt följande diagram.

- Ägd yta inom församlingsverksamheten $16\,997\text{m}^2$
Inhyrda verksamhetslokaler $+ 2\,067\text{m}^2$
Uthyrda verksamhetslokaler $- 1\,004\text{m}^2$
Församlingsverksamhetens totala BRA $18\,060\text{m}^2$
- Ägd yta inom begravningsverksamheten, total BRA $5\,211\text{m}^2$

För att möta framtida minskade ekonomiska ramar behöver församlingsverksamheten justera och prioritera inom dess verksamhetsytor. Eventuella framtida investeringsprojekt måste noga övervägas för att säkerställa att tillhörande avskrivningskostnader kan bäras av verksamheten. År 2022 kostar församlingsverksamhetens fastigheter pastoratet cirka 1300 kr per kvadratmeter.

Inom begravningsverksamheten finns i dagsläget inga behov av större förändringar med avseende på verksamhetslokaler. Dock ses ekonomigården på Norra kyrkogården och Fredentorps lokalbehov över. Det finns dock ett stort behov av att säkerställa plats för ny kyrkogårdsmark inom pastoratet i takt med att Lund växer. Samtal sker löpande med Lunds kommun i dessa markfrågor. Begravningsverksamhetens lokaler kostar år 2022 cirka 2 000 kr per kvadratmeter.

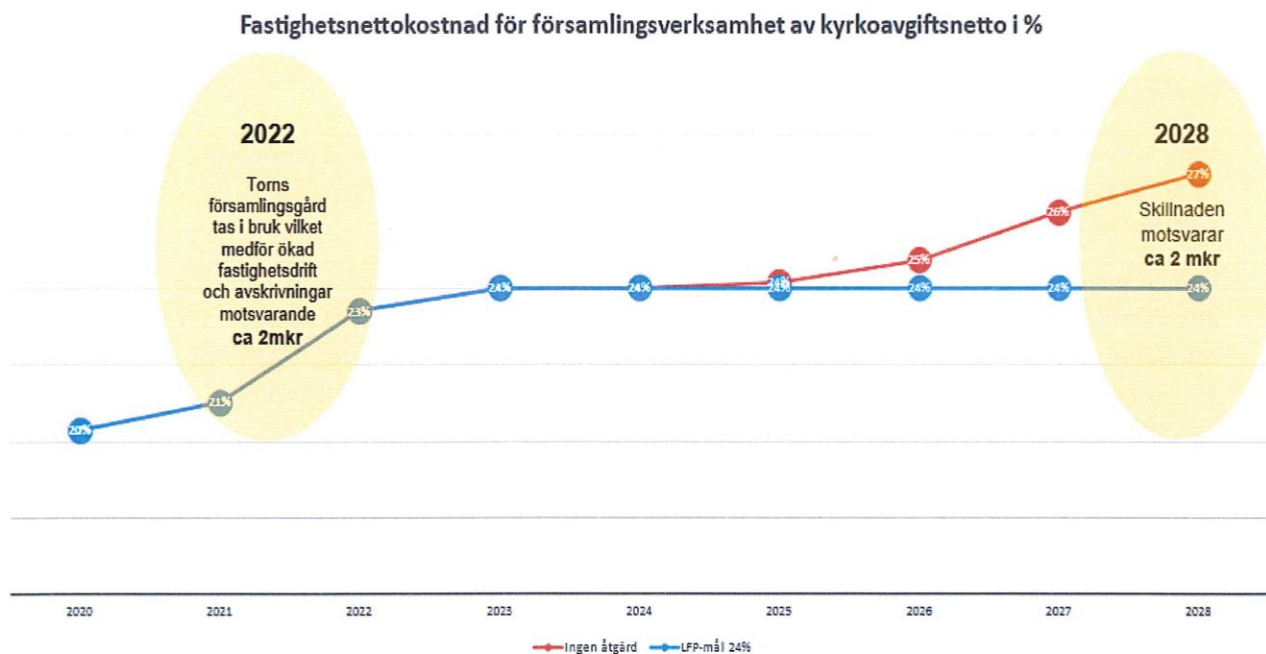
8. Åtgärdsplan och konsekvensanalys

En åtgärdsplan ska enligt bestämmelsen ingå i lokalförsörjningsplanen, vilken ska säkerställa att de mål som kyrkofullmäktige ställer uppfylls. Lokalförsörjningsplanen är en sammanställning av pastoratets samlade bestånd av mark och byggnader och fokuserar på verksamheternas nuvarande och framtida lokalbehov. Syftet med lokalförsörjningsplanen är att pastoratet i god tid ska kunna anpassa och prioritera inom pastoratets fastighets- och lokalbestånd för att möta de ekonomiska förutsättningar som kommer gälla i framtiden för församlingsverksamheten.

Kostnadsutveckling

Begravningsverksamheten finansieras av begravningsavgiften och behoven för verksamheten lokalbehoven är konstanta med ett visst ökat lokalbehov på Norra Kyrkogården, ökningen gäller framför allt behovet av nya ekonomibygnader.

Under 2022 har den nybyggda Torns församlingsgård tagits i drift och därmed har kostnaderna för församlingsverksamhetens lokaler, enligt tabellen nedan, ökat från en femtedel till en fjärdedel av kyrkoavgiftsnetto. Driftkostnaderna behöver inom ett par år minska för att fastighetskostnaderna ska komma i balans med Kyrkofullmäktiges mål för lokalförsörjning.

Generell inriktning

Styrgrupp har enats om en generell inriktning som förslag till åtgärdsplan för pastoratets lokaler inom församlingsverksamheten. Åtgärdsplanen utgår ifrån tre gemensamt förankrade ledstjärnor som ger en generell inriktning för åtgärder:

1. Öka intäkterna

- Hyra ut lokaler och parkeringsplatser vid församlingsbyggnader

2. Minska utgifterna

- Minska fastighets- och lokalbeståndet
- Vara noggrann med planering och analys av investeringar
- Säga upp flera hyreskontrakt

3. Använda kyrkbyggnaderna

- Nyttja kyrkorna till så mycket verksamhet som möjligt
- Kyrkornas särställning ska beaktas i samband med lokalplaneringen för pastoratet.

Konsekvensanalys

Flera olika åtgärder kommer behöva planeras och genomföras framöver för att minska den totala kostnaden för församlingsverksamhetens verksamhetslokaler. Kyrkobyggnadernas särställning beaktas vilket kan få effekt för församlingsbyggnaderna.

Den verksamhetsöversyn som är beslutad är av största vikt för pastoratet och implementeringen behöver tydliggöra hur och var pastoratets församlingar ska verka i framtiden. En förändring av lokalbeståndet behöver ske planerat och stegvis så att berörda verksamheter kan ställas om utan att kvaliteten på verksamheten påverkas. Eventuella framtida utvecklingsområden kommer föranleda behov av tydliga prioriteringar.

9. Framtida utvecklingsområden

Lokalförsörjningsplanen kommer justeras om förutsättningarna för framtida utvecklingsområden förändras eftersom den ekonomiska effekten av dem då behöver beaktas. De idag kända områden som i framtiden kan påverka och föranleda ändringar av lokalförsörjningsplanen är följande:

➤ **Brunnshög**

I samband med utbyggnaden av Lunds nya stadsdel Brunnshög har det sedan tidigare gjorts en bedömning av att Svenska kyrkan i Lund bör finnas representerad i området. Detta för att kunna möta medlemmarna där medlemmarna finns. Domkyrkorådet äger för närvarande mark inom Råängen. Ett eventuellt markförvärv, en byggnation eller inhyrning av framtida verksamhetslokal diskuteras. Om ett ärende kring detta tas fram och beslut fattas i frågan kan detta få stor påverkan på fastighetskostnaderna för församlingsverksamheten i pastoratet.

➤ **Odarslövs kyrkobyggnad**

Hur ska kyrkobyggnaden bäst användas? Lunds universitet driver ett projekt som heter *Liv i Kyrkan*. Projektet ställer frågan om hur kyrkobyggnader som avkristnas bäst används framöver. Ska Odarslövs kyrkobyggnad användas som en satellit till Råängen, hyreslokal för extern verksamhet, byggas om till retreat eller konferenscenter, eller ska den användas som den är för exempelvis sommarkonsert? Framtida användning av byggnaden behöver utredas och fram till dess att det finns ett färdigt förslag så är det mest ekonomiskt försvarbara alternativet att låta byggnaden stå som den är idag.

➤ **Pastoratsgemensamma administrativa lokaler**

Pastoratets administrativa lokaler på Kiliansgatan 7, fastigheten S:t Mikael 8, inhyser idag framför allt kontorslokaler till pastoratsgemensamma stödfunktioner i form av pastoratets kansli. Frågan om kansliverksamheten kan inrymmas i någon av församlingsverksamhetens lokaler har diskuterats genom åren. Petersgårdens överytor på plan 2 har i detta sammanhang lyfts som ett förslag. Ytan är möjlig att omdisponera men skulle kräva stora renoverings- och ombyggnationsinsatser. Ett sådant projekt skulle bli mycket kostsamt och är därmed förenat med en stor ekonomisk risk som behöver beaktas.

Att hyra ut kontorslokalerna på S:t Mikael 8 bedöms även detta just nu som en stor risk i och med att flera kontorslokaler för närvarande står tomma i centrala Lund. Ett eventuellt försök till uthyrning skulle kunna leda till ett stort driftunderskott. Om en optimering för lokalen önskas genomföras i framtiden så bedöms det som ekonomiskt mest långsiktigt fördelaktigt att sälja fastigheten S:t Mikael 8.

➤ **Orgelfabriken**

Intill Allhelgonakyrkan ligger den gamla orgelfabriken, fastigheten Eskil 3. Lunds kommun och Lunds pastorat har under flera år haft en dialog gällande fastigheten. I projektet för en omgestaltning av Allhelgonaparken finns för närvarande ingen tillfartsväg till fastigheten med. Idag har fastigheten endast en tillfartsväg via cykelbanan. Fortsatta samtal förs om framtiden för fastigheten.

➤ **Sankt Lars Begravningsplats**

Om det blir aktuellt att kyrkogårdsavdelningen tar över skötsel av begravningsplatsen på Sankt Lars kommer detta att påverka verksamheten. Idag är begravningsplatsen i eftersatt skick och större insatser med periodiskt underhåll kommer att krävas efter upprättande av en vård- och underhållsplan.

10. Kommunikationsplan

Lokalförsörjningsplanen hanteras i fastighetsutskottet som första instans. Där fattas beslut om att skicka ut planen på remiss till församlingsråd, samarbetsrådet och kyrkogårdsutskottet. Innan remissen skickas ut kommer samtliga remissinstanser kallas till ett digitalt informationsmöte för en översiktlig genomgång av innehållet och processen.

Efter hantering av remissvar förväntas lokalförsörjningsplanen gå via fastighetsutskottet till kyrkorådet för hantering och därefter till kyrkofullmäktige för beslut. Efter beslut i kyrkofullmäktige kommer lokalförsörjningsplanen skickas vidare till Lunds stift. Dokumentet kommer även att publiceras på intranätet samt på extern hemsida.

11. Sammanfattning

Svenska kyrkans bestämmelser reglerar ändamål och omfattning av lokalförsörjningsplanen. Bestämmelserna tydliggör att en redogörelse för kyrkofullmäktiges mål för lokalförsörjningsplanen samt åtgärdsplan med tillhörande konsekvensanalys skall ingå. Lokalförsörjningsplanen ska relatera till församlingsinstruktionen och omfatta pastoratets samlade innehav av mark och byggnader där kyrkobyggnadernas särställning skall beaktas.

Lokalförsörjningsplan för Lunds pastorat 2019-2028 redogör för Lunds pastorats samlade bestånd av mark och byggnader och fokuserar på verksamheternas nuvarande och framtida lokalbehov. Kyrkobyggnadernas särställning beaktas på grund av deras unika betydelse för församlingarnas möjlighet att utföra den grundläggande uppgiften, samtidigt som de är viktiga identitetsbärare för Svenska kyrkan som organisation.

Församlingsverksamheten finansieras till största del av kyrkoavgiften. Prognosen för kyrkoavgiften visar på en svag utveckling de kommande åren, bland annat då antalet kyrkotillhöriga i Lunds pastorat förväntas minska. För att möta framtida minskade ekonomiska ramar behöver prioriteringar göras och ett antal åtgärder genomföras. För att säkerställa att de mål som kyrkofullmäktige ställer på arbetet med lokalförsörjning uppfylls innehåller detta dokument en åtgärdsplan med tillhörande konsekvensanalys. Antalet lokaler inom församlingsverksamheten kommer behöva minskas över tid för att fastighetskostnaderna ska komma i balans med kyrkofullmäktiges mål för lokalförsörjning. En sådan förändring behöver ske planerat och stegvis under ett antal år så att verksamheten i dessa lokaler kan ställas om utan att kvaliteten på verksamheten påverkas.

För begravningsverksamheten ser både ekonomiska förutsättningar samt behov av mark och byggnader annorlunda ut jämfört med församlingsverksamheten. Antal begravingar förväntas öka något under de kommande tio åren. Det gäller framförallt de begravingar som kräver särskilda gravplatser, såsom muslimska begravingar. Utvecklingen avseende efterfrågan på olika gravskick leder till behov av utökning av kyrkogårdsmark, framförallt tidigare orörd begravningsmark som lämpar sig för jordbegravingar. En ökad befolkningsmängd medför även det ett ökat behov av begravningsmark, särskilt i de expanderande områdena av Lund. Utökning av kyrkogårdsmark medför även behov av viss utökning av exempelvis personallokaler och ekonomibyggnader.

Lokalförsörjningsplanen behöver justeras om förutsättningarna den bygger på väsentligen förändras. Det kan exempelvis röra sig om beslut kring framtida utvecklingsområden eftersom den ekonomiska effekten av dem då behöver beaktas.

2023-01-15

Barnkonsekvensanalys, Lokalförsörjningsplan för Lunds pastorat

1. Berör beslutet

☐ ett enskilt barn ☒ barn i allmänhet

☐ en definierad bestämd grupp barn, nämligen:

2. På vilket sätt, direkt eller indirekt, berörs barn av denna fråga?

Innebär förslaget att:

☐ vi har satt barns bästa i främsta rummet

På följande sätt:

☒ vi har tagit hänsyn till barns sociala, ekonomiska, kulturella och andliga rättigheter

På följande sätt:

Lokalförsörjningsplanens grundstomme baserar sig på långsiktig hållbarhet och värnar om möjlighet för församlingarna att utöva den grundläggande uppgiften.

☐ vi har tagit hänsyn till barns rätt till liv, god hälsa, utveckling, säkerhet och överlevnad

På följande sätt:

☐ vi har tagit hänsyn till de barn som är i behov av särskilt stöd

På följande sätt:

3. Har barns egna åsikter tagits tillvara i denna fråga?

☐ Ja, berätta hur det skett:

☒ Nej, motivera varför barns åsikter ej tagits tillvara i frågan:

Remiss utförs av församlingsråden, samarbetsrådet och kyrkogårdsutskottet.

4. Slutsats

En sammanfattande analys av beslutets konsekvenser för barn:

Lunds pastorat har inarbetat i målen långsiktig förvaltning med hänsyn till kultur, tillgänglighet och miljöpåverkan. Målen skall säkerställa tillgängliga byggnader och ändamålsenliga lokaler för dagens medlemmar och framtidens generationer.

.....
Niclas Blåder
Domprost

.....
Camilla Nilsson
Fastighetschef

